

BANK SPÓŁDZIELCZY W BIECZU
38-340 BIECZ, UL. RYNEK 15

INFORMACJE PODLEGAJĄCE UJAWNNIENIU
BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W BIECZU
WEDŁUG STANU NA 31 GRUDNIA 2020 R.

I. Informacje ogólne.

1. Bank Spółdzielczy w Bieczu został utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 04.01.1950 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr 3, poz. 25 z dnia 13.02.1950 r.).

Pierwotnie działał pod nazwą Bank Spółdzielczy z ograniczoną odpowiedzialnością w Bieczu. W 1995 roku uchwałami Zebrań Przedstawicieli nastąpiło połączenie z Bankiem Spółdzielczym w Dębowcu i Jaśle, a w 2002 roku z Bankiem Spółdzielczym w Tarnowcu.

2. Na koniec 2019 roku w strukturze Banku funkcjonowało 25 jednostek organizacyjnych:

- jednostka macierzysta, będącą siedzibą Zarządu,
- 4 jednostki będące oddziałami Banku,
- 20 filie/punkty podległe jednostkom organizacyjnym.

Bank wpisany jest do rejestru handlowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000124228 nadanym w dniu 24.07.2002 r. Bankowi nadano w dniu 25.06.1991 r. numer REGON 000506596 oraz w dniu 16.06.1993 r. numer identyfikacji podatkowej NIP 685 000 71 50.

3. Uprawnienia do wykonywania czynności bankowych zostały potwierdzone przez Urząd Nadzoru Finansowego, pismem z dnia 09.01.2009 r. znak DBS/III/71-05/9/4/09.

4. Bank działa na terenie województwa małopolskiego oraz powiatów jasielskiego, brzozowskiego, dębickiego, krośnieńskiego, ropczycko-sędziszowskiego, rzeszowskiego, sanockiego, strzyżowskiego, oraz miast na prawach powiatu – Krosno i Rzeszów.

5. W strukturze Banku nie występują jednostki zależne bądź inne powodujące pomniejszenia funduszy własnych.

6. Bank jest zrzeszony w Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. zwanym dalej Bankiem Zrzeszającym.

7. Od 30 sierpnia 2016 r. Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, w rozumieniu art. 22b ust. 1 ustawy z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

8. Zakres działalności Banku opisany jest w Statucie Banku Spółdzielczego w Bieczu.

II. Podstawa prawna sporządzenia polityki informacyjnej.

1. W niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem”, Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej Rozporządzeniem) dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji, według stanu na 31 grudnia 2020 r.

2. W oparciu o artykuł 432 Rozporządzenia, Bank w zakresie ujawnionych informacji pomija informacje uznane za:

1) nieistotne – informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję odbiorcy opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych

- 2) zastrzeżone lub poufne – jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną na rynku w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów, lub jeśli Bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych a także danych objętych ochroną ze względu na tajemnicę bankową.
3. Wszelkie dane liczbowe zostały przedstawione w tysiącach złotych.
4. Bank stosuje Polskie Standardy Rachunkowości.

III. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku-Art.435 Rozporządzenia.

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania ryzykami” przyjętą przez Zarząd Banku Uchwałą NR 66/Z/2018 i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą uchwałą 30/RN/2018.

Strategia określa mechanizmy i systemy zarządzania ryzykiem w Banku, w szczególności:

- 1) istotę i cel zarządzania ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie zarządzania,
- 2) rolę organów statutowych i pracowników w procesie zarządzania,
- 3) zasady zarządzania ryzykiem ujęte w mechanizmach kontrolnych,
- 4) zadania istotne w zarządzaniu ryzykiem,
- 5) zasady kontroli wewnętrznej w ramach pierwszej i drugiej linii obrony.

2. Bank identyfikuje następujące rodzaje ryzyka:

- istotne

- 1) kredytowe i kontrahenta,
- 2) operacyjne,
- 3) kapitałowe,
- 4) stopy procentowej,
- 5) płynności i finansowania,
- 6) koncentracji i koncentracji kredytowej,

- inne

- 1) zgodności,
- 2) rezydualne,
- 3) wyniku finansowego,
- 4) rynkowe, w tym walutowe,
- 5) strategiczne,
- 6) biznesowe,
- 7) reputacji,

3. Identyfikacja ryzyka polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych jego źródeł w działalności Banku oraz oszacowaniu w procesie ICAAP, przeprowadzanym zgodnie z zapisami Instrukcji kapitałowej, istotności potencjalnego wpływu ryzyka na sytuację finansową Banku.

4. Do głównych zadań zarządzania ryzykiem należy:

- 1) dostarczanie informacji na temat ryzyka, jego poziomu i profilu,
- 2) stosowanie działań ograniczających ryzyko i jego skutki,
- 3) monitorowanie dopuszczalnego poziomu ryzyka,
- 4) szacowanie wymogów kapitałowych na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 5) analiza pokrycia wymogów kapitałowych funduszami własnymi, z uwzględnieniem buforów

kapitałowych,

- 6) ocena metodą szacowania kapitału wewnętrznego adekwatności pokrycia ryzyka (alokowania) kapitałem,
- 7) wbudowanie procesów szacowania kapitału wewnętrznego w proces zarządzania Bankiem,
- 8) raportowanie wyników oceny ryzyk oraz adekwatności kapitałowej organom statutowym,
- 9) kontrola instytucjonalna/audyt skuteczności zarządzania ryzykiem w Banku,
- 10) wykorzystywanie przez organy statutowe wyników raportowania o ryzyku w zarządzaniu Bankiem.

5. Ograniczanie ekspozycji na ryzyko w Banku następuje zwłaszcza przez:

- 1) przez Zarząd i zatwierdzenie przez Radę Nadzorczą Strategii zarządzania akcentującej działania wobec interesariuszy, cele tych działań zapewniając utrzymanie długotrwałych relacji pomiędzy Bankiem i interesariuszami. Określenia w tym zakresie muszą być przejrzyste i zrozumiałe oraz uwzględniać charakter i filozofię instytucji spółdzielczej. Znaczącym czynnikiem w opracowaniu strategii jest stosowanie zasady proporcjonalności, związanej w szczególności z poziomem i dostępnością kapitałów,
- 2) wdrożenie i przestrzeganie zasad zarządzania, przy wsparciu strategii, polityk, procedur i planów,
- 3) określanie zagrożeń z tytułu podejmowanego przez Bank ryzyka oraz analizę profilu i poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- 4) określanie obszarów ryzyka, wymagających wsparcia w formie narzędzi lub mechanizmów zapewniających jego rzetelną identyfikację, w szczególności wobec wyznaczonych obszarów stwarzających ryzyko istotne oraz zidentyfikowanych, w tych obszarach, indywidualnych kluczowych rodzajów ryzyka,
- 5) opracowywanie, wdrożenie, okresowe przeglądy i aktualizacje wdrożonych metod zarządzania ryzykiem w celu ich dostosowania do warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku,
- 6) określanie zadań i wyznaczanie komórek w strukturze organizacyjnej Banku, odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach systemu zarządzania ryzykiem,
- 7) okresową aktualizację szczegółowych procedur obejmujących pomiar, limitowanie, monitorowanie i kontrolowanie ryzyka,
- 8) opracowywanie i aktualizację regulacji wewnętrznych, dotyczących planowanych działań zabezpieczających w postaci planów awaryjnych i planów ciągłości działania w sytuacjach kryzysowych,
- 9) organizację systemu kontroli wewnętrznej lub audytu, przy czym stanowisko audytu Bank organizuje, gdy nie jest uczestnikiem Systemu Ochrony.

6. W procesie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd, z uwzględnieniem wewnętrznego podziału kompetencji,
- 3) Prezes Zarządu nadzorujący zarządzanie istotnymi rodzajami ryzyka,
- 4) Dyrektorzy zarządzający organizacją lub nadzorujący/zarządzający określonymi rodzajami ryzyka,
- 5) Zespoły/komórki identyfikujące i raportujące ryzyko (zarządzające ryzykiem),
- 6) Komórka ds. zgodności,
- 7) Komitet kredytowy,
- 8) Komórka kontroli wewnętrznej,
- 9) Główny księgowy Banku i wyznaczeni kontrolerzy finansowi,
- 10) Komórka Analityków kredytowych,
- 11) Pracownicy Banku.

7. Do podstawowych zadań poszczególnych uczestników w zakresie nadzoru i zarządzania ryzykiem

należy:

1. **Rada Nadzorcza**, dokonuje okresowych ocen realizacji założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka, m.in. w oparciu o dostarczone przez Zarząd informacje na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza w ramach nadzoru systemu zarządzania ryzykiem, ocenia jego adekwatność i skuteczność, zatwierdzając polityki/strategie działania w tym zakresie oraz plany/harmonogramy ograniczające poziom ryzyka, dostosowane do jego profilu.
2. **Zarząd Banku**, odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, stanowiącej o funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem oraz jeśli to konieczne weryfikację tego systemu, w tym procedur zarządzania ryzykiem uwzględniających zakres działalności Banku. Szczególne zasady podziału kompetencji w Zarządzie określa Regulamin i schemat organizacyjny. Do obowiązków Zarządu należy również zapewnienie weryfikacji wdrożonych strategii/polityk i procedur w nadzorowanych lub zarządzanych obszarach.
3. **Prezes Zarządu** nadzoruje istotne rodzaje ryzyka oraz odpowiedzialny za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi raportów o ryzyku a także zarządza obszarami Banku nie zaliczonymi do stwarzających ryzyka istotne w jego działalności.
4. **Dyrektorzy** nadzorują/zarządzają ryzykiem wyznaczonych jednostek w zakresie określonym w właściwych dokumentach.
5. **Komórki nadzorujące ryzyko**, odpowiadają za identyfikację, monitorowanie i raportowanie do Zarządu i właściwych stanowisk o realizacji celów i zadań, w tym strategicznych a także o pozycji Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego, na podstawie pomiaru przetworzonych informacji dotyczących podejmowanego ryzyka oraz opracowywanie wyznaczonych regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykiem, w tym dotyczących szacowania kapitału wewnętrznego.
6. **Komórka ds. zgodności**
  - 1) opracowanie regulaminu funkcjonowania komórki do spraw zgodności, określającego co najmniej cel, zakres i szczegółowe zasady działania komórki do spraw zgodności;
  - 2) wykonywanie czynności określonych w pkt 4–8 na podstawie regulaminu funkcjonowania komórki oraz procedur i metodyk;
  - 3) dokumentowanie czynności określonych w pkt 4–8;
  - 4) identyfikowanie ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników wewnętrznych postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę do spraw zgodności;
  - 5) ocena ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka;
  - 6) projektowanie i wprowadzanie, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
  - 7) monitorowanie wielkości i profilu ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
  - 8) okresowe przekazywanie raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej lub komitetu audytu, jeżeli został powołany.
7. **Komitet Kredytowy** opiniowanie przyszłych transakcji kredytowych na podstawie dokumentów otrzymanych z Komórek kredytowych.
8. **Komórka kontroli wewnętrznej** odpowiada za kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów strategii/polityk, procedur z tym związanych, dostarczanie obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku.
9. **Główny księgowy Banku i stanowiska kontrolerów finansowych**, gdzie główny księgowy kontroluje rzetelność sprawozdawczości obligatoryjnej i zarządczej, a kontrolerzy finansowi

prawidłowość ewidencjonowania transakcji w systemie na podstawie dowodów własnych i obcych.

10. **Komórka Analityków kredytowych** wykonująca oceny zdolności kredytowej oraz monitorująca sytuację ekonomiczno-finansową klientów wobec zaangażowań określonych przez Zarząd.
  11. **Pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.
8. Proces zarządzania określonym rodzajem ryzyka, w tym adekwatnością kapitałową jest uregulowany, proporcjonalnie do stopnia złożoności i istotności ryzyka, w dokumentach wewnętrznych, zaakceptowanych przez Zarząd i/lub Radę Nadzorczą Banku.
9. W procesie zarządzania ryzykiem wyróżnia się następujące etapy:
- 1) gromadzenie informacji,
  - 2) identyfikację i ocenę ryzyka,
  - 3) limitowanie ryzyka,
  - 4) pomiar i monitorowanie ryzyka,
  - 5) raportowanie,
  - 6) zastosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).
10. Bank stosuje następujące mechanizmy kontroli ryzyka:
- 1) limity stanowiące o poziomie apetytu na ryzyko;
  - 2) progowe wartości tolerancji limitów;
  - 3) wskaźniki określone w uchwałach i rekomendacjach nadzorczych oraz Systemu Ochrony Zrzeszenia;
  - 4) zabezpieczenia;
  - 5) plany awaryjne;
  - 6) zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka.
11. W zakresie art.435 ust.2 Rozporządzenia Bank informuje, że na dzień 31.12.2020 r.:
- 1) Zarząd składał się z 5 osób, w tym: Prezes Zarządu, dwóch Wiceprezesów i dwóch Członków,
  - 2) Jeden Członek Rady Nadzorczej pełni dwie funkcje dyrektorskie, pozostali po jednym stanowisku dyrektorskim.
- Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku lub organach innych podmiotów.*
- 3) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim.
  - 4) Członków Zarządu powołuje Rada Nadzorcza, działając zgodnie ze Statutem Banku, biorąc pod uwagę wyniki oceny kwalifikacji, doświadczenie i reputację kandydata oraz dokonuje ich oceny. Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem Banku, oraz dokonuje ich oceny następczej.
  - 5) W składzie Rady Nadzorczej jest wyodrębniony Komitet Audytu, którego celem jest wspieranie działania Rady Nadzorczej Banku.
  - 6) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
  - 7) Bank, z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
  - 8) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest uregulowany w „Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Bieczu”
12. Członkowie Zarządu zostali ocenieni przez Zebranie Przedstawicieli, otrzymując absolutorium.

13. Informacja ujawniana zgodnie z art.435 ust.1 lit.a-d Rozporządzeni, dotycząca strategii i procesów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawarta jest w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

IV. Zakres konsolidacji ostrożnościowej-Art.436 Rozporządzenia

Bank nie posiadał podmiotów zależnych, w związku z powyższym nie dokonywał konsolidacji do celów rachunkowych i regulacji ostrożnościowych.

V. Fundusze własne Banku-Art.437 Rozporządzenia

1. Fundusze własne Banku składają się z:

1) kapitału podstawowego Tier I- kapitał zdefiniowany w art.25 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

2. Kapitał Tier I Banku obejmuje:

1. Kapitał podstawowy Tier I, na który składają się:

- 1) kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy) – tworzony zgodnie ze statutem;
- 2) fundusz ogólnego ryzyka bankowego
- 3) skumulowane inne całkowite dochody – w skład których wchodzi fundusz z aktualizacji wyceny rzeczowych aktywów trwałych;
- 4) fundusz udziałowy- wpłacony przez udziałowców Banku i za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego zaliczony do kapitałów,

2. pomniejszenia kapitału podstawowego Tier I:

- 1) wartości niematerialne i prawne;
- 2) korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny AVA – zgodnie z rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2016/101 z dnia 26.10.2015 r.

3. Poziom funduszy własnych Banku spełniał wymogi kapitałowe określone w art.78,ust 1b Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) oraz art. 128 ust.1 ustawy Prawo bankowe.

4. Bank nie posiada instrumentów kapitałowych ujmowanych w kapitale podstawowym tier I oraz kapitale Tier II emitowanych przez Bank.

5. Informacje na temat funduszy własnych Banku na dzień zawiera poniższa tabela:

Wyciąg

	Kapitał podstawowy Tier I: Instrumenty i kapitały rezerwowe	Kwota w dniu ujawnienia Tys.zł/%
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	40 582
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art.484 ust.3, i powiązane ażło emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	2 669
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	43 251
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (kwota ujemna))	-124
9	Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny AVA	-3
29	Kapitał podstawowy Tier I	43 124
45	Kapitał Tier I kapitał Tier I=kapitał podstawowy Tier I+kapitał dodatkowy tier I)	43 124
59	Łączny kapitał (łączny kapitał=kapitał Tier I+ kapitał Tier II)	43 124
60	Aktywa ważone ryzykiem RAZEM	249 831
	Współczynniki i bufor kapitałowe	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,26
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,26
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,26
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art.92 ust.1 lit.a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	2,2
65	W tym wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	6 249
	Instrumenty kapitałowe będące przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania (mających zastosowanie wyłącznie od dn.1 stycznia 2013 r. do 1 stycznia 2022 r.)	

80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	2 669
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	

Bank w 2020 r.za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego pomniejszył fundusz udziałowy o kwotę wypowiedzianych udziałów tj. oraz zaliczył do kapitału podstawowego Tier I udziały opłacone do 31 grudnia 2019 r w kwocie .

VI. Wymogi kapitałowe – art.438 Rozporządzenia

1. Proces obliczania i szacowania kapitału wewnętrznego stanowi istotny składnik systemu zarządzania Bankiem.

Proces szacowania kapitału jest ściśle powiązany z zarządzaniem ryzykiem realizowanym w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone przez organy statutowe, wewnętrzne strategie/polityki i procedury dotyczące identyfikacji, pomiaru, raportowania, monitorowania i kontroli poszczególnych ryzyk Wymienione w tych dokumentach zasady postępowania składają się na wewnętrzny system zarządzania ryzykiem, do którego przestrzegania zobowiązani są wszyscy uczestnicy procesu ICAAP.

2. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej Bank szacuje, czy posiadany kapitał jest odpowiedni do poziomu i profilu ryzyka jakie podejmuje, uwzględniając wielkość i rozproszenie aktywów, a także efektywność i rentowność zarządzania nimi w aspekcie struktury posiadanych kapitałów. Głównym celem procesu szacowania kapitału wewnętrznego jest ustalenie, czy kapitał zapewnia pokrycie wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka.

3. Proces szacowania kapitału wewnętrznego obejmuje w szczególności:

- 1) pisemne kryteria uznawania poszczególnych rodzajów ryzyka za istotne,
- 2) pisemne zasady polityki oraz procedury identyfikowania, pomiaru i raportowania ryzyka w działalności Banku,
- 3) proces ustalania (alokacji) kapitału w zależności od poziomu ryzyka w Banku,
- 4) system kontroli wewnętrznej w obszarze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego,
- 5) proces ustalania celów kapitałowych w zakresie adekwatności kapitałowej (docelowy poziom kapitału).

4. W ramach ustalania wartości kapitału wewnętrznego oraz bieżące utrzymywanie jego wielkości, Bank jest zobowiązany do:

- 1) zidentyfikowania wszystkich rodzajów ryzyka związanego z jego działalnością,
- 2) ujęcia istotnych rodzajów ryzyka w procesie szacowania kapitału wewnętrznego, zarządzania ryzykiem oraz funkcjonującym systemie kontroli wewnętrznej,
- 3) oszacowania wartości kapitału adekwatnie do profilu i złożoności ryzyka.
- 4) oceny bieżących potrzeb w zakresie zwiększenia sumy kapitału.

5. Zarząd Banku odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu oceny adekwatności i utrzymanie kapitału wewnętrznego.

Rada Nadzorcza zatwierdza, kontroluje i sprawuje nadzór w zakresie zgodności podejmowanego ryzyka ze Strategią ogólną i planami finansowymi.

5. Bank szacuje kapitał w okresach kwartalnych.

7. Kwota kapitału wewnętrznego jest sumą oszacowana przez Bank:

1) kwoty regulacyjnego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego – I Filar,

2) kwoty wymogu kapitałowego innych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz wynikających ze zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka – II Filar.

8. Do obliczania wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego i walutowego oraz operacyjnego, Bank stosuje metodę:

- standardową, w przypadku ryzyka kredytowego i walutowego,
- metodę wskaźnika bazowego, w przypadku ryzyka operacyjnego.

9. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego obliczane metoda standardową na koniec 2020 roku wyniosły 16 671 tys zł.

Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem oraz wymogów kapitałowych tj. 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art.112, obliczane zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR, prezentuje poniższa tabela:

W tys. zł			
LP	Wyszczególnienie	Kwota Ekspozycji ważonej ryzykiem z uwzględnieniem współczynnika 0.7619 *	Kwota wymogu
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	4 546	364
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	34 792	2 783
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	481	38
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	22 657	1 813
6	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	49 648	3 972
7	Ekspozycje detaliczne	79 227	6 338
8	Ekspozycje , których dotyczy niewykonanie zobowiązania	7 248	580
9	Ekspozycje wobec instytucji	1 052	84

10	Ekspozycje kapitałowe	2 902	232
11	Inne pozycje	5 833	467
	RAZEM	208 386	16 671

* współczynnik wsparcia dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, zgodnie z Rozporządzeniem CRR, stosowany w przypadku ekspozycji wobec przedsiębiorstw i ekspozycji zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości.

10. Bank nie prowadzi działalności handlowej co oznacza, że wylicza wymogi kapitałowe tylko dla portfela bankowego.

11. Wymogi kapitałowe na poszczególne rodzaje ryzyka przedstawiają się następująco:

Lp.	Rodzaj ryzyka	w tys.zł		
		Wymogi kapitałowe i kapitał wewnętrzny		
		Alokacja kapitału Filar I	Alokacja kapitału Filar II	Łączny Kapitał wewnętrzny
1	Ryzyko kredytowe	16 671		16 671
2	Ryzyko rynkowe			
3	Ryzyko walutowe			
4	Ryzyko operacyjne	3 316		3 316
5	Ryzyko koncentracji zaangażowań		607	607
6	Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej		6 615	6 615
7	Ryzyko płynności			
8	Ryzyko biznesowe			
9	Ryzyko kapitałowe			
10	Ryzyko modeli			
11	Ryzyko rezydualne		617	617
12	Pozostałe ryzyka			
	-wyniku finansowego		5 636	5 636
	-cyklu gospodarczego			
	-strategiczne			
	-utruty reputacji			
	- dźwigni finansowej		1 399	1 399
12	Razem	19 987	14 874	34 861

12. Współczynnik kapitału TIER I oraz łączny współczynnik kapitału na dzień 31.12.2020 r. wynosił 17,26%.

13. W 2020 r. wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wynosił 3.316 tys.zł.

VII. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta – art. 439 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie posiadał ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta.

VIII. Bufory kapitałowe- art.440 Rozporządzenia

Bufory kapitałowe oznaczają fundusze własne, do których utrzymywania zobowiązany jest Bank, w tym:

1) **bufor zabezpieczający**, który składa się z kapitału podstawowego Tier I i wynosi 2,5 % łącznej kwoty ekspozycji banku na ryzyko;

2) **bufor ryzyka systemowego**, na poziomie 3 % względem wszystkich ekspozycji, (utrzymywany na wypadek określonych ryzyk np. spowolnienia gospodarczego);

W związku z pandemią COVID-19, Minister Finansów podpisał Rozporządzenie w sprawie rozwiązania bufora ryzyka systemowego w celu ograniczenia negatywnego wpływu koronawirusa na krajowy sektor bankowy i w efekcie na polską gospodarkę.

3) **bufor antycykliczny**, który ma neutralizować wpływ cyklu gospodarczego na działalność kredytową banku;

Bank w roku 2020 nie wyliczał bufora antycyklicznego.

Zestawienie buforów kapitałowych obowiązujących w 2020 r.

w tys.zł.

Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	249 980
Wymóg połączonego bufora	6 249
Bufor zabezpieczający	6 249
Bufor ryzyka systemowego	0
Bufor antycykliczny	0

IX. Wskaźnik globalnego znaczenia systemowego – art.441 Rozporządzenia

Na dzień 31.12.2020 r. Bank nie należał do banków systemowo ważnych.

X. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego - art.442 Rozporządzenia

1. Należności przeterminowane – należności wymagalne, które nie zostały spłacone w terminie spłaty ustalonym w umowie kredytowej lub na skutek wypowiedzenia umowy w całości lub części przez Bank.

2. Należności zagrożone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, to ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii podwyższonego ryzyka: poniżej standardu, wątpliwe i stracone.

3. Bank klasyfikuje ekspozycje kredytowe do odpowiednich kategorii ryzyka zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków, stosując dwa niezależne od siebie kryteria:

a) terminowości spłat kapitału lub odsetek,

b) sytuacji finansowo-ekonomicznej mierzonej wskaźnikami ilościowo-jakościowymi.

4. Identyfikacja ryzyka kredytowego w trakcie trwania umowy dokonywana jest poprzez monitorowanie:

- stanu kredytów i przebiegu spłat należności z tego tytułu,
- sytuacji finansowej i gospodarczej kredytobiorcy oraz jakości przyjętych zabezpieczeń,
- akt kredytowych pod względem ich aktualności i kompletności.

5. Rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące należności, związane z ekspozycjami kredytowymi stanowiącymi należności z tytułu kredytów i pożyczek detalicznych zakwalifikowanych do kategorii „normalne” Bank tworzył w wysokości co najmniej 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych.

6. Na ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii „pod obserwacją” Bank tworzył rezerwę oraz odpisy aktualizujące w wysokości 1,5% podstawy tworzenia rezerw celowych,

7. Na ekspozycje kredytowe zakwalifikowane do kategorii „zagrożone” Bank tworzył na podstawie indywidualnej oceny ryzyka rezerwy celowe oraz odpisy aktualizujące w wysokości min. określonej w Rozporządzeniu:

- 2) 20 % podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „poniżej standardu”
- 3) 50 % podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „wątpliwe”
- 4) 100% podstawy tworzenia rezerw – w przypadku kategorii „stracone”

8. Aktualizacja rezerw dokonywana jest w oparciu o raporty z przeglądu :

- wg kryterium terminowości spłat kapitału i odsetek – na koniec każdego miesiąca,
- wg kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej – na koniec każdego kwartału.

Raporty z przeglądu stanowiły podstawę do podjęcia decyzji do utworzenia lub braku podstaw do tworzenia rezerw i odpisów aktualizujących, ich zwiększeniu lub zmniejszeniu.

9. Informacja o stanie i zmianach rezerw celowych:

Lp.	Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan rezerw na koniec roku obrotowego:
1	2	3	4	5	6	7
1.	Rezerwy celowe od należności od sektora niefinansowego, w tym:	7 308	5 032	4	3 378	8 958
	- w sytuacji normalnej i pod obs.	632	603	-20	642	612
	- poniżej standardu	658	847	60	932	514
	- wątpliwe	1 331	1 688	228	1 306	1 485
	- stracone	4 687	1 894	-264	498	6 347
2.	Rezerwy celowe od należności sektora budżetowego					
	RAZEM:	7 308	5 032	4	3 378	8 958

10. Dane o stanie i zmianach odpisów aktualizujących:

Wyszczególnienie:	Stan na początek roku obrotowego:	Zwiększenie:	Wykorzystanie:	Rozwiązanie:	Stan na koniec roku obrotowego:
-------------------	-----------------------------------	--------------	----------------	--------------	---------------------------------

1	2	3	4	5	6	7
1.	Odpisy aktual.od należności sektor niefinansowy, w tym:	1 414	434	1	164	1 683
	w syt.normalnej i pod obserwacją	2	24		24	2
	poniżej standardu	0	7		7	0
	wątpliwe	8	48	1	51	4
	stracone	1 404	355		82	1 677
2.	Odpisy aktual.od na. s. budżetowy					-
	RAZEM:	1 414	434	1	164	1 683

11.całkowiłą kwotę ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwotę ekspozycji w 2020 r. z podziałem na różne kategorie przedstawia poniższa tabela.

LP	Kategorie ekspozycji	Ekspozycja po odliczeniu korekt wartości i rezerw		Średnia kwota ekspozycji po odliczeniu korekt wartości i rezerw*
		Ogółem	w/c MŚP	
1	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	361 764		445 976
2	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	173 958		169 788
3	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	524		538
4	Ekspozycje wobec instytucji	108 329		104 377
5	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	37 425	33 069	43 959
6	Ekspozycje detaliczne	121 667	37 543	122 899
7	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	74 327	69 912	66 427
8	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	7 131	6 984	8 005
9	Ekspozycje kapitałowe	2 902		2 902
10	Inne ekspozycje	20 409		21 066
	RAZEM	908 437	147 508	985 937

* średnia arytmetyczna liczona na stanach kwartalnych w 2020 roku.

12. Struktura należności Banku w podziale na kategorie:

Podmiot:	31.12.2020 r.		31.12.2019 r.	
	Wartość bilansowa (w tys. zł):	Wsk. struktury (w %):*	Wartość bilansowa (w tys. zł):	Wsk. struktury (w %):*
1	2	3	4	5
Sektor finansowy, w tym:	111 155	23,7%	112 134	23,82%
w sytuacji normalnej:	<i>111 155</i>	<i>23,7%</i>	<i>112 134</i>	<i>0,00%</i>
pod obserwacją.:		<i>0,00%</i>		<i>0,00%</i>
Poniżej standardu:	-	<i>0,00%</i>	-	<i>0,00%</i>
Wątpliwe:	-	<i>0,00%</i>	-	<i>0,00%</i>
Stracone:	-	<i>0,00%</i>	-	<i>0,00%</i>

Sektor niefinansowy, w tym:	198 064	42,2%	203 929	43,32%
w sytuacji normalnej:	191 977	96,8%	195 949	96,09%
pod obserwacją.:	1 797	0,9%	330	0,16%
Poniżej standardu:	2 474	1,3%	3 886	1,91%
Wątpliwe:	1 489	0,8%	2 786	1,37%
Stracone:	327	0,2%	979	0,48%
Sektor budżetowy, w tym:	160 112	34,1%	154 644	30,47%
Kredyty w sytuacji normalnej:	160 112	100,00%	154 644	100,00%
Pod obserwacją:	-	0,00%	-	0,00%
Poniżej standardu:	-	0,00%	-	0,00%
Wątpliwe:	-	0,00%	-	0,00%
Stracone:	-	0,00%	-	0,00%
Należności ogółem:	469 331	100%	470 708	100%

12 . Rozkład ekspozycji kredytowych Banku według branż.

Branża gospodarki:	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2020 r.	udział w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2020 r.	zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe na 31.12.2019 r.	udział w obligu kredytowym i pozabilansie na 31.12.2019 r.
1	2	3	4	5
ADMINISTRACJA PUBLICZNA	160 112	40,43%	154 644	39,28%
BUDOWNICTWO	32 509	8,21%	28 015	7,11%
DOSTAWA WODY	77	0,02%	1 699	0,43%
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIO-WA	97	0,02%	93	0,02%
DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA I TECHNICZNA	5 924	1,50%	6 190	1,57%
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	689	0,17%	523	0,13%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	96	0,02%	11	0,00%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	5 852	1,48%	2 900	0,74%
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	12 060	3,05%	12 649	3,21%
EDUKACJA	0	0,00%	6	0,00%
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	545	0,14%	930	0,24%
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	34 027	8,59%	39 507	10,03%
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	3 856	0,97%	4 154	1,06%
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	4 584	1,16%	10 275	2,61%
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	582	0,15%	678	0,17%
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	32 972	8,33%	30 781	7,82%
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	2 219	0,56%	2 752	0,70%

TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	8 613	2,18%	8 059	2,05%
POZOSTAŁE BRANŻE:	442	0,11%	15	0,0 8%
OSOBY FIZYCZNE	90 730	22,91%	89 863	22,82%
RAZEM:	395 986	100%	393 745	100%

13. Bank nie posiada ekspozycji wobec kontrahentów zlokalizowanych poza granicami Polski.

14. Kredyty według terminów zapadalności (podział podmiotowy), wartość nominalna.

TERMIN ZAPADALNOŚCI	PODMIOT	KWOTA
Bez określonego terminu	Banki centralne	14 576
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	73 645
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	2 092
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	3 234
	Gospodarstwa domowe	2 266
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	121
	<= 1 miesiąca	Banki centralne
Pozostałe monetarne instytucje finansowe		28 879
Pozostałe instytucje sektora finansowego		6 527
przedsiębiorstwa		692
Gospodarstwa domowe		1 725
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych		1
Instytucje rządowe szczebla centralnego		
Instytucje samorządowe		439
>1 i <= 3 miesięcy		Banki centralne
	przedsiębiorstwa	4 347
	Gospodarstwa domowe	5 183
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	5
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	4 557
>3i <=6 miesięcy	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	5 450
	Gospodarstwa domowe	7 599
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	6
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	4 717
>6 i <= 1 rok	Banki centralne	
	Pozostałe monetarne instytucje finansowe	
	Pozostałe instytucje sektora finansowego	
	przedsiębiorstwa	10 532
	Gospodarstwa domowe	12 553
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	12
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
Instytucje samorządowe	8 610	

>1 i <=2 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	7 490
	Gospodarstwa domowe	17 159
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	21
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	21 110
>2 i <= 5 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	17 890
	Gospodarstwa domowe	32 908
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	27
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	63 648
>5 i <=10 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	16 783
	Gospodarstwa domowe	26 945
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	55 796
>10 i <=20 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	8 261
	Gospodarstwa domowe	24 632
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	1 077
>20 lat	Banki centralne	
	przedsiębiorstwa	
	Gospodarstwa domowe	3 125
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	
	Instytucje rządowe szczebla centralnego	
	Instytucje samorządowe	

15. Analizę przeterminowania aktywów finansowych przedstawiono w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie:	Aktywa finansowe z rozpoznaną utratą wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:	Aktywa finansowe bez rozpoznanej utraty wartości:	Rezerwa celowa/Odpis aktualizujący:
Nieprzeterminowane	4 863	1 598	440 453	576
Przeterminowane od 1 dnia <= 30 dni	2 009	1 009	24 779	32
Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni	260	256	401	5
Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	68	48	19	
Przeterminowane > 180 dni <= 1 rok	58	58		
Przeterminowane > 1 roku	7 059	7 059		

XI. Aktywa wolne od obciążeń - art.443 Rozporządzenia

1. Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiejkolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.
2. Na dzień 31.12.2020 r. Bank uznawał wszystkie aktywa jako wolne od obciążeń.
3. Wartość bilansową aktywów wolnych od obciążeń przedstawiono poniżej w tabeli:

LP.		Wartość bilansowa
1	Kredyty na żądanie	37 120
2	Instrumenty udziałowe	2 902
3	Dłużna papiery wartościowe	373 337
	w tym: obligacje zabezpieczone	0
	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone	0
	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji	210 830
	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	504
	w tym wyemitowane przez przedsiębiorstwa	2 004
4	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	432 210
	w tym: kredyty hipoteczne	107 615
5	Inne aktywa	22 430
	Aktywa nieobciążone instytucji sprawozdającej	867 999

XII. Korzystanie z ECAI – art.444 Rozporządzenia

Na dzień 31.12.2020 r. Bank nie korzystał z usług zewnętrznej firmy ratingowej ECAI.

XIII. Ekspozycje na ryzyko rynkowe – art.445 Rozporządzenia

1. Kwoty wymogów w zakresie funduszy własnych na różne rodzaje ryzyka rynkowego zostały przedstawione w dziale IV pkt.11 Ujawnień.

XIV. Ryzyko operacyjne – art. 446 Rozporządzenia

1. Ryzyko operacyjne jest zdefiniowane jako ryzyko straty wynikające z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, działań ludzi lub systemów, bądź też ze zdarzeń zewnętrznych. W tej definicji mieści się ryzyko prawne, natomiast ryzyko strategiczne oraz ryzyko utraty reputacji traktowane są jako oddzielne kategorie ryzyka. Ryzyko operacyjne objawia się w każdym aspekcie działalności organizacji i jest jej nieodłączną częścią.

Ryzyko operacyjne obejmuje także ryzyko IT (ryzyko bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego), ryzyko bezpieczeństwa transakcji płatniczych dokonywanych przez internet oraz ryzyko związane z jakością danych i ryzyko braku zgodności;

2. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania

i kontroli wewnętrznej.

3. Zgodnie z przyjętym modelem zarządzanie ryzykiem jest procesem ciągłego doskonalenia w zakresie identyfikacji, oceny, monitorowania, ograniczania i raportowania poprzez:

- gromadzenie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- samoocenę ryzyka operacyjnego w poszczególnych procesach,
- analizę i monitorowanie wskaźników ryzyka.

4. Podstawy funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyznaczają: Strategia zarządzania ryzykami, określająca najistotniejsze cele zarządzania ryzykiem operacyjnym, Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym, zawierająca opis struktury organizacyjnej oraz model procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku, a także Instrukcja zarządzania ryzykiem operacyjnym. Celem nadrzędnym systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym jest utrzymanie narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

5. W procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym uczestniczą:

1) Rada Nadzorcza Banku, która sprawuje nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, zatwierdza dokumenty strategiczne w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz strukturę organizacyjną powołaną w celu zarządzania tym ryzykiem.

2) Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii, polityk oraz regulaminów i instrukcji w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, wprowadza strukturę organizacyjną w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym, zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem operacyjnym, przedkłada Radzie Nadzorczej okresową informację na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.

3) Komórka ds. ryzyka operacyjnego gromadzi informacje o zdarzeniach ryzyka operacyjnego oraz opracowuje i aktualizuje regulacje zarządzania ryzykiem operacyjnym określone przez system aktów normatywnych definiujących proces zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz sposoby realizowania tego procesu, prowadzi analizy profilu i monitoruje poziom ryzyka operacyjnego w Banku, opracowuje standardowe analizy i raporty dla potrzeb Rady Nadzorczej i Zarządu Banku, a także sprawozdania wynikające z obowiązku informacyjnego wobec uprawnionych instytucji zewnętrznych, składa Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku raporty na temat poziomu ryzyka operacyjnego oraz informacje o najpoważniejszych zagrożeniach związanych z występowaniem ryzyka operacyjnego.

4) Audyt wewnętrzny sprawowany przez System Ochrony Zrzeszenia BPS ma za zadanie kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz dokonywanie przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązujących w Banku.

5) Pozostałe komórki organizacyjne i stanowiska pracy w Banku są zobowiązane do przekazywania informacji o zdarzeniach z zakresu ryzyka operacyjnego w trybie określonym w Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym.

6. Bieżące monitorowanie ryzyka operacyjnego odbywa się na wszystkich poziomach organizacyjnych. Pracownicy na bieżąco kontrolują poziom ryzyka operacyjnego w obszarze wykonywanych przez siebie czynności i aktywnie minimalizują to ryzyko podejmując wszelkie możliwe działania mające na celu uniknięcie strat operacyjnych.

Przeciwdziałanie ryzyku polegające na unikaniu, ograniczaniu oraz transferowaniu podejmowane jest w zależności od zidentyfikowanego poziomu ryzyka operacyjnego w odniesieniu do apetytu na ryzyko operacyjne określone przez Zarząd i zaakceptowane przez Radę Nadzorczą Banku.

7. Kategorie zdarzeń operacyjnych zidentyfikowanych przez Rekomendację M obejmują:

- 1) oszustwa wewnętrzne
- 2) oszustwa zewnętrzne
- 3) praktyka kadrowa oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy
- 4) klienci, produkty i praktyki biznesowe
- 5) szkody w aktywach;
- 6) zakłócenie działalności gospodarczej i błędy systemów

7) dokonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi w trakcie wprowadzania danych do systemu, wykonania, rozliczania i obsługi transakcji, zaniedbania w zakresie monitorowania i sprawozdawczości, nienależycie prowadzona dokumentacja dotycząca klientów banku, niewłaściwe zarządzanie rachunkami klientów, niekorzystne relacje z kontrahentami i dostawcami banku.

8. Do najbardziej wrażliwych rodzajów ryzyka operacyjnego należą:

- 1) ryzyko braku dostępu do systemu transakcyjno-księgowego Banku;
- 2) ujawnianie informacji o kliencie;
- 3) awaria bankowości elektronicznej;
- 4) awaria bankomatu;
- 5) błędy w realizacji zlecenia przelewu złożonego przez klienta.

9. Ryzyko operacyjne Banku jest identyfikowane ex ante (straty potencjalne), poprzez samoocenę ryzyka ex post (straty rzeczywiste) i poprzez rejestrację incydentów i zdarzeń operacyjnych.

Dane dotyczące zdarzeń operacyjnych gromadzone są w podziale na kategorie zdarzeń i linie biznesowe

10. System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu i półroczną dla Rady Nadzorczej Banku na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne.

11. W ramach pomiaru ryzyka operacyjnego Bank buduje historyczną bazę zdarzeń operacyjnych z uwzględnieniem ich skutków. Dane te gromadzone są z podziałem na obszary działania, kategorie i rodzaje zdarzeń. Monitorowanie zdarzeń pozwala na podejmowanie działań w zakresie ograniczania skutków zdarzeń oraz wdrożenie instrumentów ograniczających ryzyko ich wystąpienia w przyszłości.

12. W ocenie poziomu ryzyka operacyjnego w poszczególnych obszarach ryzyka Bank wykorzystuje kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI), których progową wartość określa się na podstawie analizy historycznej. Wartości progowe KRI są wyznaczane w celu określenia poziomów akceptacji skumulowanych wielkości określających stan parametrów charakteryzujących ryzyko operacyjne w obszarach Banku najbardziej wrażliwych na występowanie tego ryzyka. Dla każdego wskaźnika KRI wyznaczane są limity określające poziom ryzyka operacyjnego.

13. W celu identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego sporządzana jest mapa ryzyka, która służy do porządkowania grup zdarzeń ryzyka operacyjnego pod kątem wysokości strat (dotkliwości) oraz prawdopodobieństwa ich występowania (częstotliwości).

Połączenie zestawienia linii biznesowych z rodzajami zdarzeń operacyjnych tworzy macierz linii biznesowych i rodzajów ryzyka operacyjnego – zwaną macierzą bazylejską ryzyka operacyjnego – wykorzystywaną w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym w celu ustalenia i analizowania rozkładu strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego.

W celu ograniczenia ryzyka operacyjnego oraz zminimalizowania skutków wystąpienia sytuacji kryzysowych Bank wdraża narzędzia redukcji ryzyka, które można podzielić na:

- organizacyjne,
- programowe,
- techniczne.

Dla krytycznych, istotnych zasobów Banku sporządza się ponadto plany awaryjne oraz plany ciągłości działania.

W okresie od 01.01.2020 roku do 31.12.2020 roku zarejestrowano w Banku 4 zdarzenia ryzyka operacyjnego, które wygenerowały stratę brutto w wysokości 701,49 zł.

Lp.	Kategoria zdarzeń	Ilość zdarzeń ryzyka operacyjnego	Kwota straty rzeczywistej brutto
1	Oszustwa wewnętrzne	0	0
2	Oszustwa zewnętrzne	0	0
3	Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	0	0
4	Klienci, produkty i praktyka biznesowa	4	701,49
5	Uszkodzenia aktywów	0	0

6	Zakłócenia działalności i błędy systemów	0	0
7	Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	0	0
	RAZEM	4	701,49

14. Bank wyznacza wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego metodą wskaźnika bazowego BIA (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy jest równy 15 % średniej z trzech lat obliczonego wskaźnika.

15. Wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne na dzień 31.12.2020 r. wyniósł 3 316 tys. zł.

XV. Ekspozycje w papierach wartościowych nieuwzględnionych w portfolio handlowym – art. 447 Rozporządzenia.

1. Według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank posiadał ekspozycje kapitałowe w całości klasyfikowane do portfela bankowego.

2. Na dzień 31.12.2020 r. Bank posiadał zaangażowanie kapitałowe:

1) w banku Zrzeszającym tj. Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z/s w Warszawie w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie w kwocie 2 900 tys.zł.

2) udziały SOZ BPS w kwocie 2 tys.zł.

3. Bank stosował metody wyceny papierów kapitałowych zgodnie z Ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r.

4. W 2020 roku Bank:

- nie dokonywał istotnych zmian zasad rachunkowości, wywierających istotny wpływ na sprawozdanie finansowe,

- nie posiadał instrumentów notowanych na giełdzie,

- nie był zaangażowany w aktywa bądź zobowiązania finansowe, które należałoby wycenić według wartości godziwej,

- nie dokonywał sprzedaży aktywów stanowiących ekspozycje kapitałowe,

- nie dokonywał przeszacowania posiadanych akcji i udziałów,

- nie ujmował w kapitale własnym żadnych zmian wynikających z dokonanej wyceny poszczególnych papierów wartościowych

XVI. Ryzyko stopy procentowej – art. 448 Rozporządzenia

1. Ryzyko stopy procentowej oznacza dla Banku ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w konsekwencji wrażliwości Banku na zmiany stóp procentowych.

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku jest ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku i jego kapitał, maksymalizacja marży odsetkowej, przy równoczesnym utrzymaniu atrakcyjności i konkurencyjności oferty dla Klientów.

W obszarze przedmiotowego ryzyka Bank raportuje i analizuje poziom uzależnienia wyniku odsetkowego (miary NII) oraz zaktualizowanej wartości ekonomicznej kapitału (miary EVE) wobec zmienności stóp procentowych w warunkach normalnych (cykl miesięczny), szokowych (raporty kwartalne) i skrajnych (testy roczne), a także z wykorzystaniem sześciu obligatoryjnych scenariuszy EBA (dla miary EVE). Miary bazujące na wyniku odsetkowym odzwierciedlają łączne narażenie Banku na ryzyko niedopasowania, ryzyko bazowe oraz ryzyko opcji klienta. Dodatkowo na bazie raportu luki terminów przeszacowania wyznaczana jest zmiana wartości ekonomicznej kapitału (EVE), stanowiąca zmianę wartości bieżącej netto wszystkich przepływów pieniężnych pochodzących z aktywów, zobowiązań i pozycji pozabilansowych w ramach portfela bankowego. Każda analiza uzupełniona jest o szereg wskaźników oraz zestawień obrazujących kształtowanie się oprocentowania w aspekcie różnych wymiarów m.in. produktów czy rodzajów oprocentowania, a także uzyskanej marży i rozpiętości odsetkowej w danym okresie roku.

2. Stosowane w Banku zasady zarządzania ryzykiem stopy procentowej znajdują się w przyjętych procedurach tj. w *Polityce zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku Spółdzielczym w Bieczu* (uchwała nr 13/Z/2020 z późn. zm.), *Instrukcji pomiaru, limitowania, raportowania i kontroli ryzyka stopy procentowej* (uchwała 14/Z/2020) oraz uchwał w sprawie ustalenia limitów w przedmiotowym obszarze (15/Z/2020 z późn. zm.).

3. W Banku są identyfikowane następujące rodzaje w/w ryzyka:

- 1) Ryzyko terminów przeszacowania (ryzyko niedopasowania terminów przeszacowani) – wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji wrażliwych, powodującej zmiany w wyniku odsetkowym,
- 2) ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych (rynkowych i podstawowych NBP) instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania,
- 3) ryzyko krzywej dochodowości – ryzyko polegające na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszonymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku, które może przyczynić się do nasilenia efektu niedopasowania terminów przeszacowania,
- 4) ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z wpisanych w produkty oferowane przez Bank praw klienta które mogą być zrealizowane w następstwie zmiany stóp procentowych; produkty zawierające opcje klienta typowe są dla działalności w portfelu bankowym i w odniesieniu do kredytów dają klientowi prawo spłaty należności przed terminem umownym, a w przypadku depozytów pozwalają wycofać środki w dowolnym momencie.

4. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej:

- 1) Utrzymanie zmienności wyniku odsetkowego w granicach nie zagrażających realizacji planu finansowego i adekwatności kapitałowej,
- 2) Utrzymanie profilu ryzyka stopy procentowej w Banku na poziomie nie wyższym niż akceptowany,
- 3) Konsekwentne budowanie wizerunku Banku jako profesjonalnego i aktywnego uczestnika rynku międzybankowego,
- 4) Prowadzenie działań mających na celu zabezpieczenie ryzyka stopy procentowej w ramach zarządzania aktywami i pasywami Banku.

5. Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank wykazywał w II-gim filarze wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej w wysokości 6 615 tys. zł.

9. Zestawienie aktywów i pasywów według terminów przeszacowania:

Dane w tys. zł				
Pozycja	Aktywa odsetkowe	Pasywa odsetkowe	Luka	Luka skumulowana
Termin przeszacowania/Razem	810 758	553 780	256 978	256 978
ON	377 671	42 638	335 033	335 033
(ON;7 dni]	465	14 951	-14 486	320 547
(7 dni;1M]	242 066	106 466	135 600	456 147
(1M;3M]	13 018	246 354	-233 336	222 811
(3M;6M]	150 967	82 772	68 195	291 006
(6M;9M]	7 143	28 648	-21 505	269 502
(9M;1Y]	4 505	31 428	-26 923	242 579
(1Y;1,5Y]	4 373	63	4 309	246 888
(1,5Y;2Y]	3 124	287	2 837	249 725
(2Y;3Y]	4 198	125	4 072	253 797
(3Y;4Y]	2 334	36	2 298	256 095
(4Y;5Y]	825	12	813	256 908
(5Y;6Y]	18		18	256 926
(6Y;7Y]	15		15	256 941
(7Y;8Y]	10		10	256 951
(8Y;9Y]	12		12	256 963
(9Y;10Y]	11		11	256 974
(10Y;15Y]	3		3	256 978
(15Y;20Y]				256 978
Powyżej 20Y				256 978

XVII. Ryzyko płynności- Rekomendacja 18 Rekomendacji P

1. Ryzyko płynności definiowane jest jako zagrożenie utrzymania zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania wszelkich zobowiązań Banku.

Ma ono podstawowe znaczenie dla stabilności i bezpieczeństwa działania Banku.

2. W systemie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

1) Rada Nadzorcza, która sprawuje nadzór nad ryzykiem oraz realizacją polityki zarządzania płynnością, zatwierdza maksymalny poziom ryzyka i strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania tym ryzykiem, analizuje raporty dotyczące ryzyka płynności i decyduje o ewentualnej weryfikacji zasad Polityki w tym zakresie,

- 2) Zarząd, w zakresie swych kompetencji ponosi odpowiedzialność za ryzyko płynności, określa tolerancję ryzyka płynności, projektuje i wdraża system zarządzania ryzykiem płynności, sprawuje nadzór nad testami warunków skrajnych, odpowiada za system informacji zarządczej i poprawność polityki informacyjnej. Zarząd przedstawia Radzie Nadzorczej informacje na temat ryzyka płynności w działalności Banku,
- 3) Prezes Zarządu, który pełni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności, w tym nad realizacją polityki,
- 4) Wiceprezes ds. finansowo-księgowych, który pełni bezpośredni nadzór nad wdrożeniem Polityki w zakresie decyzji zarządczych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności,
- 6) Główny Księgowy, do którego należy:
  - określenie potrzeb płynnościowych Banku i źródeł płynności dostępnych w celu zaspokojenia tych potrzeb, specyfiki działalności Banku, asortymentu produktów, struktury bilansu i profili przepływów środków pieniężnych związanych ze zobowiązaniami bilansowymi i pozabilansowymi,
  - określenie zapotrzebowania na płynność zarówno w normalnych warunkach rynkowych jak i w warunkach kryzysowych, które mogą dotyczyć wyłącznie Banku, całego rynku lub kombinacji tych sytuacji,
  - planowanie i sterowanie ryzykiem koncentracji płynności, zapewniające dywersyfikację aktywów płynnych, źródeł i okresu finansowania,
  - opracowywanie planów awaryjnych płynności,
  - planowanie i utrzymanie nadwyżki płynności,
  - planowanie zapotrzebowania i zabezpieczenie środków w zakresie płynności śróddziennej, w celu zapewnienia bieżącego wykonania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych,
- 7) Zespół Sprawozdawczości Obligatoryjne i Zarządczej, dokonujący codziennego wyznaczania nadzorczych miar płynności i ich dokumentowania oraz sporządzający obligatoryjne sprawozdania w zakresie płynności,
- 8) Komórka ds. ryzyka, która:
  - projektuje założenia do określenia spójnej z apetytem na ryzyko Banku tolerancji ryzyka płynności,
  - dokonuje identyfikacji i pomiaru ryzyka płynności oraz monitoruje poziom ryzyka,
  - sporządza sprawozdania dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
  - projektuje założenia do testów warunków skrajnych, przeprowadza, sprawozdaje i dokonuje przeglądów testów warunków skrajnych,
- 9) pozostałe komórki i jednostki organizacyjne, które są zobowiązane do przygotowania i dostarczania informacji niezbędnych do zarządzania płynnością Banku.

3. Bank określił podstawowy cel zarządzania ryzykiem płynności jako:

- 1) utrzymanie poziomu płynności zapewniającego regulowanie wszystkich zobowiązań w umownych terminach bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów,
- 2) utrzymywanie nadwyżki płynności, złożonej z wolnych od obciążeń, wysokiej jakości aktywów umożliwiającej przetrwanie różnorodnych zdarzeń kryzysowych,
- 3) zapewnienie stabilnych, zdywersyfikowanych źródeł finansowania o odpowiedniej jakości,
- 4) optymalne zarządzanie środkami płynnymi, w tym nadwyżkami środków finansowych, zapewniające osiągnięcie wysokiej rentowności.

4. Proces zarządzania ryzykiem płynności obejmuje:

- 1) identyfikację, pomiar i ocenę ryzyka płynności, w tym:
  - a) określenie potrzeb płynnościowych,
  - b) określenie zapotrzebowania na płynność w warunkach normalnych, jak i kryzysowych,
  - c) pomiar i ocena przyszłych przepływów środków pieniężnych, w tym nieoczekiwanego zapotrzebowania na płynność,
  - d) pomiar ryzyka, w tym analiza luki (niedoborów);
  - e) określenie źródeł płynności, w tym finansowania niedoborów, w zakresie źródeł finansowania zwykłej działalności, a także tworzenia nadwyżki płynności oraz zdolności do kompensacji niedoborów,
  - f) zarządzanie ryzykiem koncentracji płynności, zapewniające dywersyfikację źródeł i okresu finansowania oraz uwzględniające potrzebę dywersyfikacji aktywów płynnych;
- 2) wybór i wdrożenie metod ograniczania ryzyka płynności, w tym:

- a) stosowanie limitów wewnętrznych, wyrażających tolerancję na ryzyko,
  - b) utrzymywanie nadwyżki nieobciążonych, wysokiej jakości aktywów płynnych, w szczególności określania jej składu, wielkości i zbywalności,
  - c) planowanie strategii finansowania i sterowanie ryzykiem koncentracji.
- 3) monitorowanie i kontrolę ekspozycji na ryzyko płynności, w tym zarządzanie ryzykiem płynności śróddziennej, w celu zapewnienia bieżącego wykonywania przez Bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych, jak i w warunkach skrajnych;
- 4) raportowanie na temat sytuacji w zakresie ryzyka płynności, w tym raportowania wyników testów warunków skrajnych.

5. Identyfikuje się następujące, główne dla Banku źródła ryzyka utraty płynności:

- 1) znaczący spadek wielkości aktywów płynnych,
- 2) wzrastająca koncentracja pozycji istotnych dla ryzyka płynności (aktywnych i pasywnych),
- 3) wzrastające wypływy netto (luka płynności) spowodowana nadmiernym niedopasowaniem terminów zapadalności/ wymagalności aktywów i pasywów, a także koniecznością dokonania nagłych wypłat (ryzyko nieoczekiwanego zapotrzebowania płynności),
- 4) zmniejszenie się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania, znaczące i/lub notoryczne przekraczanie limitów związanych z ryzykiem płynności,
- 5) zmniejszenie się dostępu do alternatywnych źródeł finansowania,
- 6) zmiany warunków rynkowych, które mogą wskazywać na przyszłe zagrożenia w zakresie płynności, np. skutkujące brakiem pozyskania lub możliwości zbycia aktywów,
- 7) inne ryzyka, w tym kredytowe, stopy procentowej, i operacyjne.

6. Pomiar i ocena stabilności źródeł finansowania obejmuje:

- 1) Szacowanie, prognoza i ocena osadu,
- 2) Pomiar odnawialności i zrywalności depozytów,
- 3) Pomiar i ocena wpływu koncentracji źródeł finansowania,
- 4) Ocena nadzorczych miar płynności długoterminowej,
- 5) Ocena wpływu czynników zewnętrznych.

7. Zarządzanie płynnością objęte jest systemem mechanizmów kontrolnych uwzględniających wszystkie elementy tego procesu, a zwłaszcza ocenę przyjętych narzędzi pomiaru, ocenę realizacji polityki Banku, system kompetencji i odpowiedzialności, mechanizmy informacyjno-sprawozdawcze stosowane na poszczególnych szczeblach zarządzania.

7. Bank określa scenariusze wystąpienia sytuacji kryzysowej, związanej z zagrożeniem utraty płynności, obrazujące możliwość ustalenia maksymalnego okresu obsługi klientów Banku (tzw. horyzont przeżycia).

8. Pomiarom ryzyka, monitorowaniem płynności oraz kontrolą przestrzegania limitów zajmuje się Komórka ds. Ryzyka, która cyklicznie zbiera i przetwarza dane z systemu informatycznego, oraz odpowiednich komórek i jednostek organizacyjnych Banku.

9. W celu całościowego monitorowania wielkości ryzyka płynności, na jakie narażony jest Bank – oprócz standardowego monitorowania wszystkich wewnętrznych limitów dotyczących płynności – przeprowadza okresowo testy warunków skrajnych, które obejmują:

- 1) Testy scenariuszowe.

Metodyka dokonywania analizy przepływów obejmuje oszacowanie efektu wystąpienia następujących wariantów sytuacji kryzysowej:

- a) dotkliwe warunki skrajne krótkoterminowe – trwające 1 tydzień,
- b) mniej dotkliwe, ale utrzymujące się w czasie – trwające 1 miesiąc.

Analiza obejmuje następujące scenariusze sytuacji kryzysowej:

- a) kryzys wewnątrz Banku,
- b) kryzys w systemie bankowym,
- c) kryzys będący połączeniem obu wariantów.

2) Testy wrażliwości.

W teście wrażliwości Bank bada, w jaki sposób dodatkowe wpływy, w okresie do 30 dni, oszacowane w oparciu o testy scenariuszowe obejmujące kryzys trwający do miesiąca, wpłyną na wskaźnik LCR.

3) Testy odwrotne.

Bank dokonuje testów odwrotnych, w zakresie następujących scenariuszy:

- 1) Ograniczenie finansowania – ustalenie wielkości spadku wpływów z tytułu rozliczeń w skali dziennej przez 22 dni robocze, powodujących spadek LCR poniżej 100%;
- 2) Odpływ depozytów – ustalenie granicznego wskaźnika wypływu depozytów stabilnych oraz pozostałych, powodującego spadek LCR poniżej 100%;
- 3) Ustalenie wielkości wypływu depozytów podmiotów NF + JST (jaki procent) w okresie do 7 dni łącznie spowodowany negatywnymi pogłoskami na temat sytuacji banku powodującego spadek LCR poniżej 100%.

10. Informacje na temat wielkości współczynników nadzorczych miar płynności przedstawia tabela poniżej:

Aktywa		
A1	Podstawowa rezerwa płynności	407 342
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	82 030
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	2 509
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	358 176
A5	Aktywa niepłynne	12 766
Pasywa		
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	43 124
B2	Środki obce stabilne	631 387
B3	Pozostałe zobowiązania na hurtowym rynku finansowym	0,00
B4	Pozostałe zobowiązania	8 273
B5	Środki obce niestabilne	199 638
Miary płynności		Wartość minimalna
M1	Luka płynności krótkoterminowej (A1+A2)-B5	0,00
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej (A1+A2)/B5	2,45
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	3,09
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	1,82

11. Wskaźnik pokrycia wpływów netto:

Wymóg pokrycia wpływów netto		499%		
L.p.	Nazwa pełna	Saldo[dane źródłowe]	Współczynniki stabilności	wpływy / wpływy
A	Aktywa płynne	371 578		371 573
a	Monety i banknoty	14 576	100%	14 576
b	Aktywa stanowiące ekspozycje wobec banków centralnych	159 998	100%	159 998
c	Aktywa stanowiące ekspozycje wobec rządów centralnych	196 983	100%	196 983
d	Depozyty członka sieci zdeponowane w instytucji centralnej (brak obowiązkowego inwestowania w aktywa płynne)	20	75%	15
B	Wpływy netto	810 820	74 464	
I	Wpływy	849 759	85 294	
1	depozyty podmiotów niefinansowych + JST	811 637	83 032	
a	depozyty podlegające wyższemu wskaźnikowi wpływów - Kategoria 1	9 963	15%	1 494
b	depozyty podlegające wyższemu wskaźnikowi wpływów - Kategoria 2	196	20%	39

c	Stabilne depozyty	611 431	5%	30 572
d	Inne depozyty detaliczne	71 635	10%	7 163
e	Depozyty nieoperacyjne innych klientów Gwarantowane	18 008	20%	3 602
f	Depozyty nieoperacyjne innych klientów NieGwarantowane	100 409	40%	40 162
g	Zobowiązania wynikające z kosztów eksploatacyjnych	-	0%	-
h	dodatkowe [symulacja]			
2	zobowiązanie pozabilansowe	37 719		1 859
a	Nieodwoływalne instrumenty kredytowe przyznane klientom detalicznym	10 031	5%	502
b	Nieodwoływalne instrumenty kredytowe przyznane klientom niefinansowym innym niż klienci detaliczni	13 576	10%	1 358
c	Karty kredytowe	134	0%	-
d	Produkty związane z pozabilansowym finansowaniem handlu	13 978 073	0%	-
3	Inne	403	100%	403
II	Wpływy (ograniczone)	38 939		10 830
IIa	Wpływy	38 939		10 830
a	Środki pieniężne należne od klientów niefinansowych (z wyjątkiem banków centralnych), które nie dotyczą spłaty kwoty głównej	418	100%	418
a	Inne środki pieniężne należne od klientów niefinansowych (z wyjątkiem banków centralnych)	3 109	50%	1 555
c	Środki pieniężne należne od klientów finansowych klasyfikowane jako depozyty operacyjne	35 406	25%	8 851
d	Inne wpływy	5	100%	5

XVIII. Ekspozycje na pozycje sekurytyzacyjne - art.449 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie posiadał ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XIX. Polityka wynagrodzeń – art.450 Rozporządzenia

1. Bank przyjął Politykę wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Bieczu uchwałą Zarządu Nr 52/Z/2017 z dnia 27.12.2017 r., zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą uchwałą Nr 5/RN/2018 z dnia 28.03.2018 r.

2. Polityka wynagrodzeń uwzględnia formę prawną Banku, rozmiar działalności Banku, ryzyko związane z prowadzoną działalnością, wewnętrzną organizację oraz charakter prowadzonej działalności.

3. Do osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku zalicza się:

- 1) Członków Zarządu,
- 2) Głównego Księgowego,
- 3) Dyrektorów Oddziałów,
- 4) Pracownika komórki kontroli wewnętrznej,
- 5) Pracownika komórki ds. zgodności,
- 6) Kierownika funkcji odpowiedzialnej za sprawy kadrowe,
- 7) Kierownika funkcji odpowiedzialnej za technologie informacyjne,
- 8) Kierownika funkcji odpowiedzialnej za analizy ekonomiczne,
- 9) Kierownika funkcji odpowiedzialnej za ocenę ryzyka.

4. Zarząd Banku dokonuje raz w roku najpóźniej do końca III kwartału przeglądu listy pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku w celu jej weryfikacji.

5. Bank nie wprowadza podziału wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej na stałe składniki wynagrodzenia i zmienne składniki wynagrodzenia oraz nie stosuje przepisów niniejszej Polityki do wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej.

6. Członkowie Rady Nadzorczej otrzymują wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Rady Nadzorczej lub Komitetu audytu. Wysokość wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej ustala Zebranie Przedstawicieli w formie uchwały.

7. Do składników wynagrodzenia w Banku zalicza się:

- stałe składniki pieniężne,
- zmienne składniki pieniężne.

W Banku nie występują niepieniężne składniki wynagrodzeń.

8. Przyznanie zmiennych składników wynagrodzenia ma charakter uznaniowy. Warunkiem przyznania zmiennych składników wynagrodzeń (nagrody) za dany okres jest pozytywna ocena stopnia realizacji głównych celów finansowych Banku określonych w rocznych planach finansowych oraz strategii działania Banku.

9. Uwzględniając specyfikę funkcjonowania Banku, konieczność utrzymania prawidłowego poziomu kapitałów a także biorąc pod uwagę zasadę proporcjonalności w odniesieniu do każdej osoby objętej Polityką każdorazowo przy ustalaniu wysokości średniomiesięcznych zmiennych składników wynagrodzeń przyjmuje się że:

1) ich kwota nie może być wyższa niż 50 % średniomiesięcznego najwyższego wynagrodzenia stałego w Banku oraz

2) stosunek zmiennych składników wynagrodzenia do stałych składników wynagrodzenia danego pracownika nie może przekraczać 100%,

Tak obliczone zmienne składniki wynagrodzeń wypłacane są w całości gotówkowo po przyznaniu.

Nie dopuszcza się możliwości przekraczania w/w określonych progów.

Przyznane zmienne składniki wynagrodzeń w 2020 r. nie podlegały odroczeniu w czasie.

10. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku:

Wynagrodzenie całkowite roczne	Ilość osób	Stale składniki pieniężne	Zmienne składniki pieniężne	Stosunek zmiennych składników wynagrodzeń do stałych składników wynagrodzeń
1 396	15	1 274	122	8,72%

11. W 2020 roku żadna z osób nie otrzymała wynagrodzenia w wysokości co najmniej 1 mln.EUR.

XX. Dźwignia finansowa – art.451 Rozporządzenia

1. Wskaźnik dźwigni finansowej oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku- wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

2. Wskaźnik dźwigni Bank obliczał jako miarę kapitału Tier I Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej.

3. Kształtowanie się wartości dźwigni finansowej przedstawia poniższa tabela:

Tabela LRSum: Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

		Kwota mająca zastosowanie
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	870 548
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	9 419
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	
7	Inne korekty	-127
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	879 840
Tabela LRCom: Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni		
		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	870 548
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-127
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	870 421
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych		
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	

8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych		
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	
Inne ekspozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	37 919
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-28 500
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	9 419
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)		
EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	43 124
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	879 840
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	4,90
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych		
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	
Tabela LRSpl: Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)		

		Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	870 548
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	870 548
EU-4	Obligacje zabezpieczone	
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	361 764
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	174 474
EU-7	Instytucje	108 329
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	59 603
EU-9	Ekspozycje detaliczne	110 316
EU-10	Przedsiębiorstwa	26 008
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	6 743
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	23 311

XXI. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art.452 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie stosował wewnętrznych ratingów w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

XXII. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art.453 Rozporządzenia

1. Bank definiuje zabezpieczenia kredytowe jako czynności prawne stanowiące ograniczenie ryzyka kredytowego związanego z odzyskaniem kwot zaangażowań przez klienta. Bank akceptuje zabezpieczenia standardowe, rzeczowe i osobiste zdefiniowane i uregulowane w przepisach powszechnie obowiązujących.
2. Zabezpieczenia osobiste charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenia, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (w szczególności poręczenie wg prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe),
3. Zabezpieczenie rzeczowe ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenia do poszczególnych składników jej majątku. Zabezpieczeniami rzeczowymi są min. Hipoteka, zastaw ogólny, zastaw rejestrowy, przewłaszczenie na zabezpieczenie, blokada środków na koncie bankowym.
4. W zależności od produktu, pomiaru ryzyka kontrahenta i wielkości zaangażowania, Bank stosuje następujące rodzaje zabezpieczenia:
  - 1) weksel in blanco;
  - 2) depozyt bankowy;
  - 3) kaucja pieniężna;

- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym;
- 5) poręczenie według prawa cywilnego;
- 6) poręczenie wekslowe;
- 7) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
- 8) cesja praw z umów ubezpieczenia;
- 9) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/ przeniesienie własności;
- 10) przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/ przeniesienie własności;
- 11) zastaw rejestrowy;
- 12) hipoteka;
- 13) hipoteka przymusowa;
- 14) oświadczenie o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego złożone w formie aktu notarialnego;
- 15) przystąpienie do długu;
- 16) przejęcie długu;

5. Wartość przyjmowanego przez Bank zabezpieczenia uzależniona jest od oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy dokonanej w oparciu o obowiązujące w Banku procedury.

Przedmiot i wartość prawnego zabezpieczenia wierzytelności podlega monitoringowi i ocenie w trakcie trwania umowy.

6. Bank stosuje pomniejszenia podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

7. Bank nie stosuje technik redukcji ryzyka kredytowego.

8. Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

9. Bank ogranicza zaangażowanie w pojedynczy podmiot lub grupę podmiotów powiązanych poprzez wyznaczenie limitu koncentracji wobec klienta lub grupy podmiotów powiązanych.

10. Bank monitoruje poziom zaangażowania w ekspozycje przekraczające 10% funduszy własnych Banku oraz 25% uznanego kapitału w stosunku do jednego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych.

11. W celu ograniczenia ryzyka koncentracji wynikającego z zaangażowani wobec podmiotów tej samej branży, Bank monitoruje i kontroluje branże poprzez ustanowienie limitów zaangażowania w poszczególne branże.

12. W ramach kontroli ryzyka koncentracji zabezpieczeń tym samym rodzajem zabezpieczenia, Bank ustala i monitoruje limity zaangażowani w poszczególne rodzaje zabezpieczeń.

13. Bank kwartalnie przeprowadza analizę portfela kredytowego pod kątem występowania koncentracji uwzględniając największe zaangażowania klientów lub grupy klientów powiązanych.

XXIII. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka Operacyjnego – art.454 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie stosował zaawansowanych metod pomiaru ryzyka operacyjnego.

XXIV. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego – art.455 Rozporządzenia

Na dzień 31 grudnia 2020 r. Bank nie stosował wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

XXV. Ujawnienia zgodnie z art.111a ust 4 Prawa Bankowego

1. Opis systemu zarządzania ryzykiem został zawarty w załączniku nr 1 do ujawnień.
2. Opis systemu kontroli wewnętrznej.
  - 1) System kontroli wewnętrznej funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów ogólnych kontroli wewnętrznej.
  - 2) Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe zapewnienie:
    - 1) skuteczności i efektywności działania Banku;
    - 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
    - 3) przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
    - 4) zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.
  3. Z uwagi na fakt, że Bank jest uczestnikiem systemu ochrony, nie wyodrębnia celów szczegółowych w ramach celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej. Bank ogranicza się do opisu powiązania celów ogólnych systemu kontroli wewnętrznej z procesami istotnymi wraz z wpisanymi w te procesy kluczowymi mechanizmami kontrolnymi i niezależnym monitorowaniem tych mechanizmów.
  4. W celu zapewnienia realizacji celów systemu kontroli wymienianych Bank projektuje, wprowadza i zapewnia działanie mechanizmów kontrolnych we wszystkich procesach funkcjonujących w Banku.
  5. Mechanizmy kontrolne, w zależności od rodzaju mechanizmu, spełniają rolę:
    - 1) prewencyjną – poprzez zapobieganie nieprawidłowościom (np. poprzez ustalenie ścieżki autoryzacji w procesie odstępstw, wprowadzenie zasad kontroli dostępu),
    - 2) detekcyjną – poprzez wykrywanie nieprawidłowości w trakcie wykonywania czynności (np. poprzez samokontrolę w odniesieniu do sporządzanej dokumentacji),
    - 3) korekcyjną – poprzez korektę nieprawidłowości (np. poprzez zapewnienie automatycznego korygowania błędów w systemach informatycznych, w odniesieniu do określonych pól wypełnianych przez pracowników Banku).
6. Projektowane lub modyfikowane mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, w tym treść projektów regulacji wewnętrznych wprowadzających mechanizmy kontrolne są weryfikowane (weryfikacja bieżąca pionowa lub pozioma) przez:

L.p	Zakres mechanizmów kontrolnych	Nazwa komórki organizacyjnej
1.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym, koncentracji, rezydującym,	Komórka kontroli wewnętrznej
2.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej, ryzykiem wypłacalności	Komórka kontroli wewnętrznej
3.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem finansowym (płynności, stopy procentowej, walutowym)	Główny Księgowy Banku
4.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym	Komórka kontroli wewnętrznej
5.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem biznesowym i strategicznym	Główny Księgowy Banku
6.	Mechanizmy kontrolne w zakresie przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym – bezpieczeństwo informacji, ochrona danych osobowych, utrzymanie ciągłości działania	Stanowisko ds bezpieczeństwa informacji

7. W ramach systemu kontroli wewnętrznej wyodrębnia się:

- 1) funkcję kontroli,
- 2) komórkę kontroli wewnętrznej,
- 3) komórkę ds. zgodności,
- 4) komórkę audytu wewnętrznego SSOZ

8. Podstawowe zasady działania komórki kontroli wewnętrznej polegają w szczególności na:

- 1) dokonywaniu testowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych poprzez planowe i doraźne kontrole w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku, a także ocena poprawności stosowania i przestrzegania w kontrolowanych jednostkach i komórkach ustanowionych mechanizmów kontrolnych, z wyłączeniem zadań własnych komórki,
- 2) dokonywanie analiz niezbędnych do oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, z wyłączeniem zadań własnych komórki, w oparciu o dane uzyskiwane w wyniku przeprowadzanego testowania (kontroli), dane otrzymywane z poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych Banku dotyczących przestrzegania mechanizmów kontrolnych (wyników testowania poziomego) oraz dane z systemu sprawozdawczości wewnętrznej,
- 3) bieżące monitorowanie i ocena stopnia realizacji zaleceń pokontrolnych z audytu wewnętrznego dokonywanego przez komórkę audytu wewnętrznego SSOZ,
- 4) opiniowanie i monitorowanie realizacji planów testowania (planów kontroli) związanych z testowaniem przestrzegania mechanizmów kontrolnych przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne Banku (testowaniem poziomym),
- 5) prowadzeniu i bieżącym aktualizowaniu matrycy funkcji kontroli,
- 6) sporządzanie okresowych sprawozdań z zakresu prowadzonej działalności i przedkładanie ich Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

9. Podstawowe zasady działania komórki ds. zgodności:

Szczegółowe obowiązki i zasady działania komórki ds. zgodności określa „Polityka zgodności” oraz „Regulamin funkcjonowania komórki do spraw zgodności” min.:

- 1) Opracowania regulaminu funkcjonowania komórki ds. zgodności,
- 2) przeprowadzanie i dokumentacja czynności kontrolnych,
- 3) identyfikowania ryzyka braku zgodności, w szczególności przez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych banku, standardów rynkowych oraz wyników postępowań wyjaśniających przeprowadzanych przez komórkę do spraw zgodności;
- 4) oceny ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka;
- 5) projektowania i wprowadzania, bazujących na ocenie ryzyka braku zgodności, mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
- 6) monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności, po zastosowaniu mechanizmów kontroli.
- 7) okresowego przekazywania raportów w zakresie ryzyka braku zgodności do zarządu i rady Nadzorczej.

10. Rada Nadzorcza dokonuje corocznie niezależnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, komórki do spraw zgodności oraz komórki kontroli wewnętrznej na podstawie:

- 1) opinii Komitetu audytu,
- 2) informacji Zarządu,
- 3) okresowych raportów komórki ds. zgodności i komórki kontroli wewnętrznej,
- 4) informacji o adekwatności i skuteczności funkcji kontroli sporządzanej przez komórkę kontroli wewnętrznej, na podstawie danych uzyskanych przez te komórkę w wyniku przeprowadzonych kontroli (testowania), danych otrzymywane z poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych Banku dotyczących przestrzegania mechanizmów kontrolnych (wyników testowania poziomego) oraz danych z systemu sprawozdawczości wewnętrznej dotyczącej działania funkcji kontroli,
- 5) ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta,
- 6) raportów komórki audytu SSOZ,
- 7) ustaleń wynikających z czynności nadzorczych wykonywanych przez uprawnione do tego instytucje (np. KNF, UOKIK),

8) istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności sytemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywane przez podmioty zewnętrzne, jeżeli były wydawane.

11. W Banku nie działa Komitet ds. wynagrodzeń w rozumieniu art.9cb ust.1 ustawy Prawo Bankowe, z uwagi, iż nie jest bankiem istotnym w rozumieniu art.4 ust.1 pkt 35 ustawy Prawo Bankowe.

12. Informacje o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe:

1) Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich obowiązków, a także rękojmi należytego wykonania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu.

2) Wszyscy członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonana za 2020 rok oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo Bankowe.

XXVI. Informacja o należnościach nieobsługiwanych i restrukturyzowanych

1. Ekspozycje restrukturyzowane

	Liczba podmiotów objętych pomocą	Wartość kredytów objętych pomocą
Wakacje kredytowe „COVID”	111	36 106
Restrukturyzacja	4	3 289
Razem	115	39 395

2. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania:

	Wartość bilansowa brutto / Wartość nominalna												
	Obsługiwane					Nieobsługiwane							
	nieprzeterminowane lub przeterminowane <= 30 dni	Przeterminowane > 30 dni <= 90 dni				Istnieje małe prawdopodobieństwo wywiązania się z zobowiązania, ale zobowiązanie nie jest przeterminowane albo jest przeterminowane < = 90 dni	Przeterminowane > 90 dni <= 180 dni	Przeterminowane > 180 dni <= 1 rok	Przeterminowane > 1 rok < = 5 lat	Przeterminowane > 5 lat	w tym: zagrożone niewykonaniem zobowiązania	w tym: z utratą wartości	
Instrumenty dłużne	213 338	213 338	213 338	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sektor finansowy	504	504	504	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monetarne instytucje finansowe	504	504	504	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	504	504	504	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Banki i oddziały instytucji kredytowych	504	504	504	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne monetarne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe instytucje sektora finansowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Sektor niefinansowy	2 004	2 004	2 004	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	210 830	210 830	210 830	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instytucje rządowe szczebla centralnego	196 983	196 983	196 983	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instytucje samorządowe	13 846	13 846	13 846	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kredyty i zaliczki	479 971	465 623	465 233	391	14 348	7 144	87	58	2 742	4 317	0	14 318
Sektor finansowy	111 155	111 155	111 155	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Monetarne instytucje finansowe	109 051	109 051	109 051	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe monetarne instytucje finansowe	109 051	109 051	109 051	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Banki i oddziały instytucji kredytowych	109 051	109 051	109 051	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne monetarne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe instytucje sektora finansowego	2 104	2 104	2 104	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sektor niefinansowy	208 703	194 356	193 965	391	14 348	7 144	87	58	2 742	4 317	0	14 318
Przedsiębiorstwa	74 984	65 297	65 266	30	9 687	5 779	12	0	2 217	1 679	0	9 687
MSP	74 984	65 297	65 266	30	9 687	5 779	12	0	2 217	1 679	0	9 687
Duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
w tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami komercyjnymi	40 040	34 248	34 248	0	5 792	5 026	0	0	765	0	0	5 792
Gospodarstwa domowe	133 648	128 987	128 627	360	4 661	1 365	75	58	525	2 639	0	4 631
Przedsiębiorcy indywidualni	41 749	39 066	39 066	0	2 683	1 248	0	44	354	1 038	0	2 683
Osoby prywatne	88 300	87 491	87 131	360	809	117	75	14	171	432	0	779
Rolnicy indywidualni	3 599	2 430	2 430	0	1 169	0	0	0	0	1 169	0	1 169
w tym: kredyty zabezpieczone nieruchomościami mieszkaniowymi	44 866	43 683	43 589	94	1 183	108	40	44	0	992	0	1 183
w tym: kredyty konsumpcyjne	44 855	44 049	43 819	230	806	114	75	14	171	432	0	776
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	72	72	72	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	160 112	160 112	160 112	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instytucje rządowe szczebla centralnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Instytucje samorządowe	160 112	160 112	160 112	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	693 309	678 962	678 571	391	14 348	7 144	87	58	2 742	4 317	0	14 318

Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Bieczu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Bieczu niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji podlegającej ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Biecz, dnia 21.07.2021 r.

Ryszard Szetela – Prezes Zarządu .....

Edward Knybel – Wiceprezes Zarządu .....

Tomasz Urbański – Wiceprezes Zarządu .....

Marek Stój – Członek Zarządu .....

Robert Wojakowicz – Członek Zarządu .....

1. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem kredytowym i kontrahenta, w tym ryzykiem koncentracji kredytowej

1. Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego oraz portfela inwestycji finansowych, zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.
Zadaniem Banku jest zapewnienie długoterminowych przychodów w wyniku współpracy z klientem, opartej na rachunku ekonomicznym i obustronnym zaufaniu. Jako priorytet Bank uznaje współpracę z segmentem małych firm działających bądź rozpoczynających działalność oraz klientami detalicznymi.
2. Wymienione cele Bank realizuje przez:
  - 1) ostrożne zarządzanie ryzykiem kredytowym, rozumiane jako działania i stosowane mechanizmy ograniczające ryzyko oraz redukujące jego skutki,
  - 2) budowanie struktury portfela kredytowego zapewniającej wykonanie wymienionych zadań oraz utrzymanie bezpiecznej dochodowości i akceptowalnego poziomu alokacji kapitału,
  - 3) monitorowanie, raportowanie i limitowanie ryzyka, celem utrzymania poziomu i profilu ryzyka kredytowego dostosowanego do celów strategicznych z uwzględnieniem poziomu kapitału wewnętrznego,
  - 4) dostarczanie organom Banku informacji umożliwiających ocenę poziomu i zakładanego profilu ryzyka.
3. W ramach ryzyka kredytowego Bank identyfikuje:
  - ryzyko kontrahenta,
  - ryzyko koncentracji,
  - ryzyko rezydualne.
4. Zarządzanie ryzykiem kredytowym Bank opiera na kompleksowej ocenie ryzyka, uwzględniając rozdzielenie ryzyka wobec pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela kredytowego. Ryzyko pojedynczej transakcji kredytowej obejmuje:
  - a. wynikające z sytuacji finansowej dłużnika, będącego zarówno osobą fizyczną jak i podmiotem gospodarczym,
  - b. związane z zawieraną transakcją, wynikające z nierzetelnej identyfikacji przedmiotu finansowania lub zabezpieczenia,
  - c. potencjalnych następstw zmian w przepisach prawa oraz błędów prawnych, skutkujące niekorzystnymi rozstrzygnięciami sądów,
5. Uwzględniając wymogi nadzorcze a także zidentyfikowane istotne czynniki związane z ryzykiem kredytowym Bank wyodrębnia operacyjne i nieoperacyjne komórki/ stanowiska zobowiązane i uprawnione do zarządzania ryzykiem.
Skuteczność i efektywność zarządzania Bank zapewnia przez rozdział nadzorczych funkcji przypisanych Zarządowi, od zarządzania operacyjnego, jako sterowania polegającego na osiągnięciu celów i zadań, będących rozwinięciem i uzupełnieniem strategii bądź polityk, w wyniku realizacji zdarzeń i transakcji związanych z ekspozycjami kredytowymi.
6. Bank stosuje podział zaangażowań liczony do sumy funduszy własnych klasyfikując je jako:
  - 1) niskie, nie przekraczające 0,5 % sumy funduszy własnych Banku,
  - 2) umiarkowane, nie przekraczające 1 % sumy tych funduszy,
  - 3) znaczące, stanowiące od 1% do 5% sumy funduszy,
  - 4) istotne w wysokości 5 % i więcej sumy funduszy własnych, oraz duże powodujące ryzyko koncentracji i wynoszące 10% i więcej funduszy.Kwoty ekspozycji kredytowych/zaangażowań w w/w przedziałach, w tym indywidualnie istotnych określa Zarząd. Podział zaangażowań wykorzystywany jest do określenia uprawnień i kompetencji decyzyjnych.
7. Funkcjonujący system wewnętrznych limitów z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka koncentracji kredytowej i zaangażowań, mierzony jest udziałem ekspozycji liczonych do określonej bazy

(podstawy) w tym sumy aktywów, sumy portfela kredytowego, ekspozycji, terminowych lokat oszczędnościowych i funduszy własnych. Ustalone limity podlegają rocznym przeglądom.

W Banku funkcjonują limity koncentracji kredytowej i zaangażowań:

- 1) w ujęciu podmiotowym wobec pojedynczych podmiotów oraz powiązanych, z uwzględnieniem dużych zaangażowań (powodujących ryzyko koncentracji),
- 2) wobec sektorów gospodarki,
- 3) według zabezpieczeń,
- 4) związanych z finansowaniem nieruchomości,
- 5) ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach komercyjnych i mieszkaniowych,
- 6) ekspozycji kredytowych o terminach zapadalności powyżej 10 lat,
- 7) detalicznych ekspozycji kredytowych, z uwzględnieniem konsumenckich stanowiących podstawę tworzenia rezerw na te należności,
- 8) dotyczących zobowiązań przyrzeczonych.

Limity koncentracji kredytowej wyznaczają maksymalny, dopuszczalny poziom narażenia na ryzyko z tytułu zaangażowań Banku określony jako:

- 1) niski, gdy jego wartość nie przekracza 12,5% przyjętej podstawy obliczenia,
- 2) umiarkowany, dla wartości w przedziale (12,5 ; 25]% podstawy,
- 3) znaczący lub podwyższony, dla wartości w przedziale (25; 50]% podstawy, z wewnętrznym akceptowalnym poziomem nie wyższym niż 37,5% podstawy,
- 4) wysoki, przekraczający 50% podstawy,

8. Podział zadań i organizacja procesów zarządzania ryzykiem kredytowym powinny uwzględniać:

- 1) rozdzielenie obowiązków pracowników odpowiedzialnych za: sprzedaż, akceptację ryzyka od monitoringu, raportowania i kontroli ryzyka,
- 2) rozgraniczenie odpowiedzialności, co najmniej za: sprzedaż i akceptację ryzyka wraz z jego ograniczaniem od kontroli ryzyka na szczeblu Zarządu,
- 3) zasady nadawania i wykonywania uprawnień do akceptacji ryzyka kredytowego,
- 4) funkcjonowanie komórek odpowiedzialnych za wydawanie opinii przy podejmowaniu decyzji kredytowych o zwiększonym ryzyku,
- 5) formalnie określony proces pomiaru, oceny i kontroli ryzyka, obejmujący zwłaszcza, niezależny proces przeglądu jakości należności oraz ich klasyfikacji.

9. Szczegółowe metody badania i oceny zdolności oraz wiarygodności kredytowej określają wewnętrzne regulacje Banku.

2. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem kapitału i dźwigni.

1. Podstawowym celem w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Poziom kapitału powinien odpowiadać wielkości i charakterowi działania Banku oraz poziomowi akceptowanego ryzyka związanego z jego działalnością. Oznacza to, że Bank wobec relatywnie niskiej kwoty kapitałów, w tym własnych, może prowadzić większą działalność, mierzoną wartością sumy bilansowej, z niskim poziomem ryzyka”.

2. Wymieniony cel Bank realizuje poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmującą:

- 1) zwiększanie funduszy własnych, przez które należy rozumieć, w normalnej sytuacji kapitałowej kapitał podstawowy Tier 1,
- 2) zapewnienie preferowanej struktury kapitałów podstawowych Tier 1, w których fundusz udziałowy nie przekracza 12,5% ich sumy,
- 3) odpowiednie kształtowanie aktywów obciążonych ryzykiem w celu utrzymania akceptowalnej łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko,
- 4) skuteczne zarządzanie ryzykiem bankowym,
- 5) możliwość, w sytuacjach awaryjnych, włączenia do funduszy własnych kapitałów Tier 2.

3. Bank utrzymuje kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 5 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
4. Bank utrzymuje łączny współczynnik kapitałowy (TCR) oraz współczynnik kapitału podstawowego TIER 1 (T1) na poziomie wyznaczonym przez organ nadzoru na określony rok obrotowy,
5. W przypadku trwałego obniżenia się poziomu wymienionych współczynników Bank podejmuje działania naprawcze określone w strategii zarządzania kapitałem w zakresie wyznaczonym dla właściwej sytuacji kapitałowej.
6. W celu zapewnienia, że proces szacowania kapitału jest dostosowany do charakteru, skali i złożoności działalności Banku przeglądy tego procesu wykonywane są nie rzadziej niż raz w roku. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego uwzględnia możliwość wystąpienia nowych rodzajów ryzyka, zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
7. Strategia/polityka kapitałowa w zakresie budowy funduszy własnych uwzględnia wymagania pakietu CRD IV/CRR UE. Dotyczy to w szczególności obowiązku pomniejszania funduszy własnych o umorzoną część funduszu udziałowego (do momentu zmiany przepisów).
8. Bank zarządza ryzykiem funduszy własnych przez efektywne oddziaływanie na wartość łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko. Maksymalną wartość ekspozycji Bank wyznacza na podstawie kwoty dostępnego kapitału, jako wynik ilorazu funduszy własnych i procentowej wartości współczynników kapitałowych, powiększonych o bufor kapitałowe, w wysokości wyznaczonej przez organ nadzoru na dany rok obrotowy. Kapitał dostępny to przemnożona przez 8%, obliczona w sposób wyżej określony, łączna kwota ekspozycji na ryzyko.
9. Podstawowym parametrem kapitałowym Banku jest kapitał dostępny. Obliczony w sposób wyżej prezentowany to jednocześnie maksymalna wartość kapitału wewnętrznego Banku. W celu utrzymania łącznego współczynnika kapitałowego w wysokości rekomendowanej przez organ nadzoru, na pokrycie ryzyka Bank może alokować wyłącznie kwotę kapitału dostępnego pomniejszoną o kapitał wewnętrzny oszacowany przez Bank.
10. Wzrost sumy funduszy własnych w drodze zwiększenia funduszy Tier 1 następuje przez coroczne odpisy z zysku na fundusz zasobowy i ogólnego ryzyka oraz uzupełniająco, przez zwiększenie funduszu udziałowego, który powinien w pełni stanowić kapitał Tier 1, w przypadku Tier 2 przez zwiększenie kwoty rezerwy na ryzyko ogólne. Zasady zasilania funduszy, preferowanej ich struktury, w szczególności własnych, określają dokumenty kapitałowe.
11. W ramach procesu oceny adekwatności kapitałowej Bank monitoruje poziom wskaźnika dźwigni i zachodzące w nim zmiany, a także ryzyko dźwigni finansowej. Mechanizm dźwigni finansowej, oznaczającej względną w stosunku do kapitału Tier 1 wartość aktywów i zobowiązań pozabilansowych informuje w uproszczeniu o poziomie wykorzystania kapitałów własnych w finansowaniu aktywów i zobowiązań, przeliczonych ekwiwalentem bilansowym. Przyjmując to stanowisko „ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej” oznacza ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej. Wobec prezentowanej filozofii funkcji dźwigni Bank o profilu depozytowo-kredytowym wykorzystuje fakt finansowania aktywów głównie lewarowanym długiem, stanowiącym kapitały obce.
12. Bank monitoruje i raportuje wskaźnik dźwigni na koniec kwartalnych okresów sprawozdawczych.

3. Charakterystyka celów i działań w obszarze zarządzania ryzykiem płynności i finansowania

1. Podstawą zarządzania płynnością jest takie kształtowanie struktury aktywów i pasywów, aby działalność inwestycyjna i kredytowa były finansowane w decydującej części stabilnymi funduszami w celu minimalizacji ryzyka utraty płynności oraz efektywne i optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych nie zaangażowanymi w wymienione działalności.
2. W zasadach zarządzania płynnością Bank uwzględnia działania:
  1. związane z utrzymaniem odpowiedniej bazy depozytowej oraz utrzymaniu właściwej struktury finansowania i wskaźników płynności,

2. formułowanie wskaźników zapewniających zachowanie płynności np. relacje w obszarze rozproszenia aktywów, limitów w zakresie luk płynności,
  3. planowanie struktury aktywów i sposobu ich finansowania ,
  4. testowanie warunków skrajnych,
  5. sporządzanie planów finansowych z zapewnieniem płynności w wyniku tworzonych aktywów,
  6. szacowanie kapitału wewnętrznego na pokrycie ryzyka płynności,
3. Utrzymanie nadzorczych miar płynności powinny zapewnić:
1. Analizy struktury posiadanych aktywów i pasywów wg poszczególnych przedziałów czasowych w celu zarządzania płynnością w szczególności krótkoterminową. Jednym z elementów zarządzania jest przestrzeganie limitu płynności krótkoterminowej wynoszącego 1,2 kwoty niestabilnych depozytów.
  2. Pomiary płynności śróddziennej w celu określenia zagrożeń związanych z utratą płynności oraz przestrzeganie zatwierdzonych wewnętrznie miar płynności.
  3. Lokowanie nadwyżek w papierach wartościowych o krótkich terminach zapadalności oraz lokatach deponowanych w banku zrzeszającym, wykorzystywanie rachunku bieżącego, do efektywnego zarządzania płynnością.
4. W ramach zasad zarządzania ryzykiem płynności, Bank w szczególności określa:
1. zasady funkcjonowania mechanizmu alokacji w odniesieniu do kosztów płynności, korzyści i ryzyka;
  2. zasady zarządzania ryzykiem płynności uwzględniające bieżące i przewidywane istotne przepływy pieniężne w ramach aktywów, pasywów, pozycji pozabilansowych, w tym zobowiązań warunkowych oraz wynikające z nich możliwe skutki ryzyka utraty reputacji;
  3. aktywa stanowiące zabezpieczenie zobowiązań jako wolne od obciążeń, które są stale dostępne, szczególnie w sytuacjach nadzwyczajnych;
  4. podlegające regularnym przeglądom, mechanizmy kontroli ryzyka ograniczające ryzyko płynności, w tym system limitów, bufory płynnościowe i plany finansowania, zapewniające odporność banku na szereg różnych skrajnych warunków;
  5. limity dotyczące ryzyka płynności z uwzględnieniem rezultatów testów warunków skrajnych płynności;
  6. plany awaryjne płynności określające właściwe działania i odpowiednie środki wykonawcze w celu pokrycia ewentualnego braku płynności, mając na uwadze, że plany te powinny być testowane co najmniej raz w roku oraz uaktualniane na podstawie rezultatów testów warunków skrajnych.

4.Charakterystyka celów i działań w obszarze zarządzania ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym

Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej w portfelu bankowym ma na celu ograniczenie wpływu zmian rynkowych stóp procentowych na wynik finansowy Banku i na wartość kapitału wewnętrznego. Chodzi o utrzymanie w planowanym przedziale poziomu stóp procentowych Banku w relacji do stóp rynkowych, który zapewni realizację planów finansowych oraz nie będzie zagrażał płynności, rentowności i wypłacalności .

1. Realizując zarządzanie ryzykiem stopy procentowej Bank zapewnia :
  - 1) odpowiednią strukturę aktywów i pasywów odsetkowych w celu ograniczania ryzyka bazowego oraz przeszacowania,
  - 2) odpowiednią politykę cenową z uwzględnieniem cen konkurencji dla utrzymania stabilnej bazy depozytowej, efektywnych stóp procentowych oraz bezpiecznej marży odsetkowej,
  - 3) w procesie sprzedaży produktów, w szczególności identyfikowanych w aktywach, koszt odsetkowy dostosowany do ryzyka i oczekiwań klienta.
2. Z uwagi, że marża odsetkowa zależna jest od efektywnego zarządzania ryzykiem stóp Bank dokonuje:

- 1) analiz obecnego oraz prognozowanego kształtowania się stóp procentowych na rynku międzybankowym,
  - 2) analiz narażenia Banku na ryzyko stóp procentowych oraz oprocentowania produktów Banku,
  - 3) prognoz kształtowania się przyszłego wyniku odsetkowego,
  - 4) weryfikacji i monitorowania ustalonych limitów,
  - 5) oceny realizacji celów przyjętych w strategii ogólnej.
3. Zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz marżą odsetkową Bank dokonuje przez:
- 1) kształtowanie efektywnego oprocentowania aktywów i pasywów,
  - 2) efektywne oddziaływanie w zakresie kształtowania zapadalności aktywów w celu zwiększenia przepływów pieniężnych stanowiących wynik niższego kosztu odsetkowego aktywów o krótkich terminach zapadalności,
  - 3) stosowanie zasady kosztu płynności, gdzie korzyści wynikające z długich terminów zapadalności oraz związane z nimi ryzyko rekompensowane są podwyższonymi kosztami odsetkowymi stanowiącymi o wyższych stopach zwrotu z tych inwestycji,
  - 4) wprowadzenie do pasywów odsetkowych produktu długoterminowego bazującego na oprocentowaniu opartym o stawki rynkowe np. WIBOR, WIBID
  - 5) zmianę strategii w zakresie koncentracji kredytowej polegającej na skróceniu zapadalności oferowanych produktów.
4. W kształtowaniu poziomu oprocentowania produktów Bank uwzględnia:
- 1) wysokość stóp procentowych produktów oferowanych przez konkurencję i rynek,
  - 2) wpływ zmian oprocentowania na dochód odsetkowy, a w rezultacie na wynik finansowy Banku,
  - 3) założenia strategii ogólnej,
  - 4) wielkość marży odsetkowej zrealizowanej na portfelu bankowym wobec minimalnej marży ustalonej przez Bank na podstawie kosztów zarządzania.

5. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizowanie wielkości i prawdopodobieństwa pojawienia się niespodziewanych strat, usprawnienie struktur organizacyjnych i procedur działania, które powinny udowodniać m.in., że formuła obliczania wymogu kapitałowego jest sprzeczna z wymienionym celem zarządzania, bowiem zgodnie z nią im więcej Bank zarabia, tym większe jest ryzyko operacyjne i większy wymóg kapitałowy.

1. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym obejmuje:
  - 1) działania prewencyjne wyprzedzające sytuacje mogące spowodować powstanie strat,
  - 2) bieżące rozpoznawanie, na każdym stanowisku pracy, ryzyka związanego z decyzjami biznesowymi,
  - 3) szczegółową analizę przyczyn i skutków wszystkich istotnych przypadków powstania rzeczywistej straty lub zagrożenia stratą,
  - 4) okresowe oceny ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne,
  - 5) określenie profilu ryzyka operacyjnego na podstawie poziomu, zakresu i rodzajów tego ryzyka,
  - 6) zdefiniowanie tolerancji/apetytu banku na ryzyko operacyjne.
  - 7) przyjęcie założeń dla systemu kontroli wewnętrznej w zakresie ryzyka operacyjnego.
2. Podstawowe procesy w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym:
  - 1) opracowanie i wdrożenie polityk, regulaminów i procedur zarządzania ryzykiem operacyjnym dostosowanych, z zachowaniem zasady proporcjonalności, do rekomendacji i przepisów nadzorczych.
  - 2) okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych.
  - 3) identyfikacja zdarzeń oraz incydentów, ich ewidencja w prowadzonych rejestrach/systemach.
  - 4) wycena strat z tytułu zdarzeń zidentyfikowanych w ramach ryzyka operacyjnego.
  - 5) analiza zagrożeń i rekomendacja działań mających na celu ograniczanie ryzyka operacyjnego.
  - 6) przeprowadzanie testów ciągłości działania.
  - 7) zarządzanie kadrami, w tym zakresie zastępstw na kluczowych stanowiskach,

- 8) raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.
  - 9) podejmowanie działań ograniczających ryzyko operacyjne.
  - 10) organizacja kontroli wewnętrznej.
  - 11) szkolenia pracowników, członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
3. Bank wykorzystuje dane i informacje dotyczące incydentów i zdarzeń do:
- 1) wyjaśniania przyczyn i analiz częstotliwości występowania zdarzeń i incydentów,
  - 2) analiz strat w aspekcie występujących zdarzeń;
  - 3) organizacji procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym z uwzględnieniem zadań Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku;
  - 4) organizacji systemu przepływu informacji o zmianach przepisów zewnętrznych i wewnętrznych.
  - 5) sporządzania mapy ryzyka, w celu podejmowania działań zabezpieczających.
  - 6) podejmowania działań zmierzających do ograniczania skutków zdarzeń, przy zachowaniu zasady proporcjonalności wobec podejmowanych działań;
  - 7) raportowania skutków ryzyka operacyjnego do Zarządu oraz Rady Nadzorczej zgodnie z systemem informacji zarządczej;
  - 8) wdrażania i doskonalenia systemów i narzędzi informatycznych.
  - 9) utrzymania narażenia Banku na ryzyko operacyjne na akceptowanym przez Zarząd i Radę Nadzorczą, bezpiecznym dla działania i rozwoju Banku poziomie.

4. Identyfikacja incydentów i zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego.

Identyfikacja zdarzeń i incydentów ryzyka operacyjnego odbywa się na każdym stanowisku pracy. Zdarzenia są kwantyfikowane zgodnie z katalogiem wewnętrznym Banku w oparciu o wykaz zdarzeń. Każdy pracownik Banku ma obowiązek zgłaszania zdarzeń i incydentów w celu ich rejestracji w systemie AZRO lub przez komórkę zgodności. Właściwe komórki odpowiedzialne za prowadzenie rejestrów dokonują ostatecznej klasyfikacji zdarzenia/incyduentu i raportuje je zgodnie regulaminem komórki, który określa także progowe kwoty strat podlegające rejestracji.

5. Ocena i monitorowanie ryzyka operacyjnego:

Wycena kosztów finansowych i niefinansowych zdarzeń ryzyka operacyjnego dokonywana jest w oparciu o instrukcje zarządzania tymi ryzykami. Komórka odpowiedzialna za prowadzenie rejestrów zdarzeń z tytułu tego ryzyka szacuje koszty/straty zdarzeń, porządką mapy ryzyka oraz raportuje o wysokości kosztów, strat i podjętych działaniach ograniczających ich występowanie do Zarządu i Rady Nadzorczej.

6. Do działań ograniczających ryzyko Bank zalicza budowanie świadomości jego znaczenia i zrozumienia jako elementów stanowiących adaptowaniu wniosków wynikających z oceny ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku. W tym celu Bank:

- 1) tworzy, i weryfikuje funkcjonowanie, struktury organizacyjne zajmujące się ryzykiem operacyjnym,
- 2) identyfikuje obszary i rodzaje działalności narażone na wymienione ryzyka, przy czym każda zmiana organizacyjna, nowa procedura, wdrożenie nowego produktu powinno być poprzedzone analizą w aspekcie ryzyka operacyjnego,
- 3) zapewnia bieżące funkcjonowanie zintegrowanego systemu informowania o poziomie ryzyka operacyjnego i monitorowania profilu tego ryzyka,
- 4) posiada opracowane procedury kontroli wewnętrznej oraz procedury i sposoby reagowania pracowników Banku na wypadek zajścia zdarzenia ryzyka operacyjnego.
- 5) ubezpiecza majątek na wypadek nieprzewidzianych zdarzeń,
- 6) w działaniach prewencyjnych uwzględnia wyniku kontroli wewnętrznych i zewnętrznych, testowania środowiska w zakresie planów awaryjnych ciągłości działania,
- 7) tworzy plany awaryjne ciągłości działania,
- 8) okresowo weryfikuje zasady polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym, regulaminy lub instrukcje oraz narzędzia do ograniczania ryzyka.

7. Określanie poziomu i profilu ryzyka:

Poziom ryzyka Bank wyznacza poprzez obliczenie – oszacowanie kwoty strat z tytułu ryzyka operacyjnego w stosunku do wymogu kapitałowego na to ryzyko obliczonego metodą podstawowego wskaźnika. Profil ryzyka określany jest na podstawie klasyfikacji zdarzeń. Oznacza to, że profil ryzyka Banku jest zależny od zdarzenia i jego wielkości liczonej wobec wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne

8. Maksymalny poziom tolerancji na ryzyko ustala się w wysokości 25% wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne obliczonego metoda podstawowego wskaźnika (BIA)

6. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem walutowym

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Ograniczenie tego ryzyka następuje w wyniku:

1. Zawierania transakcji o strukturze i na warunkach, które efektywnie zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów.
2. Utrzymywania pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 5% funduszy własnych, wiążącej się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
3. Utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
4. Stosowania limitu maksymalnej pozycji walutowej, w tym limitów pozycji dla poszczególnych walut.
5. Zatwierdzania limitów przez Zarząd.
6. Skutecznego monitoringu wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od walutowej działalności operacyjnej.
7. Codziennego pomiaru ryzyka walutowego przez wyznaczanie pozycji dla poszczególnych walut oraz pozycji całkowitej dla wszystkich walut.

7. Charakterystyka celów i działań w obszarze planowania finansowego i ryzyka wyniku finansowego

Proces planowania zapewnia Bankowi konieczną orientację i kierunki rozwoju aby mógł osiągać założone cele. Plany finansowe, oprócz analizy aktualnej kondycji Banku, stanowią podstawę do oceny kierownictwa, zwłaszcza Zarządu, m.in. dlatego, że zawierają elementy odzwierciedlające wpływ i punkt widzenia osób zarządzających na przyszły rozwój Banku.

1. Na podstawie efektywności ekonomicznej prowadzonej działalności mierzonej m.in. uzyskiwanym wynikiem finansowym ocenia się jakość zarządzania finansami i możliwości przyszłego rozwoju.
2. W ocenie wyników ekonomiczno – finansowych uwzględnia się adekwatność i strukturę kapitału, jakość aktywów, płynność, rentowność, występujące trendy oraz sytuację Banku na tle innych podmiotów porównywalnych (banków grupy rówieśniczej).
3. Jakość zarządzania finansami i uzyskiwane wyniki ocenia się w powiązaniu z planem finansowym i warunkami działania.
4. Zarząd ma obowiązek określania założeń planowanych wielkości i uaktualniania planów. Proces nadzoruje Prezes Zarządu.
5. Przegląd i analiza sytuacji finansowej dokonywane są na podstawie sprawozdań finansowych, informacji zarządczych, sald kont analitycznych i syntetycznych, planu finansowego, założeń Strategii ogólnej.
6. W analizie Bank uwzględnia m.in.:
  - 1) poziom rentowności, mierzony stopą zwrotu z aktywów, ROA;
  - 2) wskaźnik rentowności kapitału, ROE;
  - 3) poziom koncentracji aktywów przychodowych pracujących oraz pasywów odsetkowych oraz dywersyfikację i trendy tych składników bilansu,
  - 4) salda rezerw, z uwzględnieniem celowych,
  - 5) poziom kosztów ogólnego zarządu powiększonych o amortyzację w odniesieniu do wyniku z działalności operacyjnej (wskaźnik C/I);
  - 6) wyniki na działalności bankowej, w tym odsetkowy oraz uzyskany z prowizji i opłat;
  - 7) kształtowanie się wymogów kapitałowych, wartości ekspozycji, łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko i wskaźników kapitałowych;
  - 8) jakość aktywów stanowiących o bezpieczeństwie i sytuacji finansowej oraz będących ściśle związanych z jakością dochodu Banku.

8. Charakterystyka celów, działań i limitów w obszarze zarządzania ryzykiem zgodności

Ryzykiem braku zgodności Bank zarządza w celu ograniczenia ewentualnego braku zgodności z regulacjami działalności bankowej i zapewnienia prowadzenie działalności zgodnie z wymogami organu nadzoru, co ma zapobiegać płaceniu kar lub rekompensat klientom, wobec których Bank postąpił niezgodnie z przepisami prawa, a ostatecznie- przez wykrywanie nieprawidłowości i zagrożeń- przeciwdziałać sytuacjom kryzysowym.

1. Podstawowe procesy w zarządzaniu ryzykiem operacyjnym oraz zgodności:

- 1) opracowanie i wdrożenie polityk, regulaminów i procedur zarządzania ryzykiem zgodności dostosowanych, z zachowaniem zasady proporcjonalności, do rekomendacji i przepisów prawa.
- 2) okresowa weryfikacja przyjętych procedur wewnętrznych.
- 3) identyfikacja zgodności regulacji wewnętrznych z przepisami prawa.
- 4) wycena strat z tytułu braku zgodności.
- 5) monitorowanie ryzyka braku zgodności w oparciu o narzędzia ilościowe określające liczby niezgodności zidentyfikowanych w wyniku monitoringu testowego, naruszeń, przeanalizowanych i zgłoszonych podejrzeń prania pieniędzy, reklamacji klientów, skarg klientów do regulatorów oraz wysokość kosztów poniesionych przy wdrażaniu nowych regulacji,
- 6) rekomendacja działań mających na celu ograniczanie ryzyka braku zgodności.
- 7) raportowanie wyników analiz i ocen Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.
- 8) podejmowanie działań ograniczających ryzyko braku zgodności.

2. Do działań ograniczających ryzyko braku zgodności Bank zalicza budowanie świadomości jego znaczenia i zrozumienia jako elementów stanowiących adaptowanie wniosków wynikających z oceny ryzyka we wszystkich obszarach działalności Banku.

W tym celu Bank:

- 1) tworzy i weryfikuje funkcjonowanie komórki ds. zgodności,
- 2) identyfikuje obszary i rodzaje działalności narażone na ryzyko zgodności, przy czym każda zmiana organizacyjna, nowa procedura, wdrożenie nowego produktu powinno być poprzedzone analizą w aspekcie ryzyka zgodności,
- 3) w działaniach prewencyjnych uwzględnia wyniki kontroli wewnętrznych i zewnętrznych, w zakresie przestrzegania przepisów przez Bank,
- 4) okresowo weryfikuje zasady polityki zarządzania ryzykiem braku zgodności, regulaminy lub instrukcje oraz narzędzia do ograniczania tego ryzyka.